

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
 ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
 UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

15^E JAARGANG

WOENSDAG 12 NOVEMBER 1930

No. 776

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
 Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
 ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J. Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

Redacteur-Secretaris: H. M. H. A. van der Valk.

Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.

Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonné's, leden en donateurs kosteloos, voor zover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruigelaatweg.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijff & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en girorekening No. 6729.

11 NOVEMBER 1930.

Het aanbod van geld is deze week minder dringend geweest. De voor de maandswisseling opgenomen gelden liepen nog maar traag terug, zoodat de callrente aanvankelijk eerder nog iets aantrok en eerst Zaterdag onder 2 pCt. daalde. De vraag naar wissels voor bijzondere rekening bleef in het begin der week nog flink aanhouden, waardoor enkele posten zelfs voor 1½ pCt. plaatsing vonden. Toen aan deze vraag was voldaan, liep de rente in overeenstemming met den geheelen toestand van de geldmarkt weder iets op en werd 1% à 1⁷/₁₆ pCt. genoteerd. De prolongatierente schommelde tusschen 1% en 1½ pCt.

* * *

Op de balans van De Nederlandsche Bank vertoont de post binnenlandsche wissels een daling van f 500.000. De beleeningen blijken met f 29,4 miljoen te zijn teruggelopen. Het renteloos voorschot aan het Rijk werd in de afgelopen week geheel afgelost om plaats te maken voor een creditsaldo van de schatkist van ruim f 200.000.

De goudvoorraad der Bank bleek met een goede f 250.000 te zijn toegenomen. De zilvervoorraad bedraagt f 700.000 meer dan verleden week. De post papier op het buitenland klom met f 100.000, terwijl de diverse rekeningen op de actiefzijde der balans een teruggang van f 5,7 miljoen te aanschouwen geven.

De biljettencirculatie daalde met f 35,9 miljoen. De rekening-courant-saldi van anderen blijken met f 1,1 miljoen te zijn toegenomen. Het beschikbaar

métaalsaldo klom met f 14,9 miljoen. Het dekkingspercentage bedraagt ruim 52%.

* * *

De wisselmarkt was deze week tamelijk onbelangrijk. Hoewel er enkele kleine fluctuaties plaats vonden, eindigden de koersen der hoofd-deviezen op ongeveer hetzelfde niveau, als waarop de week begonnen werd. Ponden: 12.06%—12.06%; Dollars 2.4847. Dollars tegen Ponden 4.8563—4.8587—4.8570. In het midden der week was er voor Marken nogal kooplust; van 59.18½ kwam de koers op 59.21½, slot: 59.20%. (Ponden tegen Marken 20.38½, Dollars 4.1970). Fransche Francs waren gezocht; door de moeilijkheden op de Parijsche markt daalden de Ponden daar tot 123.55, om tenslotte weder tot 123.60 te verbeteren. De koers hier kwam van 9.74% op 9.76%. Belga's stegen van 34.63½ tot 34.66½. Oostenrijksche Shillingen lager 34.98 na 35.02. Scandinavische koersen veranderden slechts weinig; Kopenhagen 66.43, Oslo 66.44, Stockholm 66.62½. De Spaansche Peseta bleef vast en verbeterde van 27.70 tot 28.35. Finsche Marken 6 25½. T.T. Indië lager: 100; chèque Batavia daarentegen hooger: 99%. Rio 25½, nominaal. Argentijnsche Pesos met kleine schommelingen 85½. Canada hooger 2.48%.

Op de termijnmarkt ook weinig bijzonders. De slotprijzen voor één- en driemaands waren voor Ponden resp. $7\frac{1}{16}$ — $5\frac{1}{16}$ en $13\frac{1}{16}$ — $13\frac{1}{16}$, voor Dollars 11—9 en 21—19, voor Marken 12—10 en $33\frac{1}{2}$ — $31\frac{1}{2}$, alles onder den contanten koers.

LONDEN, 10 NOVEMBER 1930.

Tot Vrijdag was geld verleden week beslist gezocht en nu en dan zoo schaarsch, dat de markt op het punt stond geld te moeten nemen van de Bank. Dit werd dan ook alleen maar voorkomen door de Bank zelve, welke als koopster van wissels optrad en daarmee de markt nieuwe middelen toevoerde. Er waren verschillende oorzaken voor deze tijdelijke schaarschte, waaronder de voornaamste waren, dat meer wissels werden opgenomen in de eerste dagen der week dan er vervielen en verder, dat Parijs naar aanleiding van de financieele moeilijkheden aldaar groote bedragen van haar tegoed alhier terugtrok.

Dit laatste gaf tevens aanleiding tot goudaankopen van de Bank van Engeland voor Fransche rekening.

Het is dan ook niet te verwonderen, dat dit een onmiddellijken invloed uitoefende op het disconto. De noteering stelde zich dan ook $2\frac{3}{16}$ pCt., tegen welken prijs eveneens de nieuwe schatkistpromessen werden toegevoerd.

De wisselkoersen der voornaamste landen bewegen zich nog steeds ten ongunste van Londen.

DE AMERIKAANSCH TARIEFWET.

I.

De in het midden van dit jaar in werking getreden nieuwe Amerikaansche tariefwet heeft uit den aard der zaak vooral de aandacht getrokken wegens de enorm verhoogde invoertarieven, welke den handel van andere landen met de Vereenigde Staten ernstig belemmeren of zelfs onmogelijk maken. Afgezien van deze tarieven zijn echter ook van veel belang de nieuwe of uit de vroegere tariefwet overgenomen afzonderlijke voorzieningen van zuiver wetgevenden en administratieven aard, welke een zeer groot deel van bedoelde wet beslaan. In het ondervolgende zullen de voornaamste dezer bepalingen in een beknopt overzicht worden uiteengezet.

* * *

Tot de gebieden buiten het eigenlijke vasteland van de Vereenigde Staten van Amerika, waarvoor de tariefwet van bijzonder belang is, behooren de Philippijnen. Deze Amerikaansche bezitting heeft haar eigen tarieven, welke los staan van die van de Vereenigde Staten, doch door enkele bepalingen van genoemde wet in een bepaalde verhouding tot het moederland zijn gebracht.

Uitgegaan wordt van het algemeen beginsel, dat alle artikelen, welke uit de Philippijnen in de Vereenigde Staten worden ingevoerd, evenzeer als die, welke van vreemde landen afkomstig zijn, volgens de tariefbepalingen worden belast. De geldigheid van dat beginsel is in de practijk evenwel slechts schijn, omdat verder bepaald is, dat onder zekere voorwaarden alle goederen, welke in de Philippijnen worden geteeld of geproduceerd met gebruikmaking van Philippijnsche en/of Amerikaansche grondstoffen, of voor de productie waarvan niet meer dan 20 pCt. aan vreemde grondstoffen gebruikt zijn, vrij mogen worden ingevoerd in de Vereenigde Staten. De voorwaarden, waaronder deze faciliteit gegeven wordt, kunnen hier niet alle worden opgenoemd, doch doen zeer weinig af aan het feit, dat door evengenoemde bepaling Philippijnsche artikelen practisch vrij in Amerika kunnen binnenkomen. Zij bestaan o.a. hierin, dat omgekeerd ook Amerikaansche producten ongehinderd in de Philippijnen mogen worden toegelaten, dat de verschepping rechtstreeks tusschen het land van origine en van bestemming geschiedt, enz.

Voor een groot deel vormen dus de Philippijnen en de Vereenigde Staten één douanegebied, hetgeen nogal merkwaardig is, als men bedenkt, dat moederland en afgelegen koloniën (bijv. Nederland en Nederlandsch-Indië) geheel verschillende douanegebieden zijn en dat hoogstens tusschen beide een zekere preferentie bestaat, zoals tusschen Engeland of Frankrijk en zijn koloniën. Een rechtstreeks gevolg van bedoelde verhouding tusschen Amerika en de Philippijnen is, dat de Javasuiker in de Vereenigde Staten niet kan concurreeren met de Philippijnsche suiker.

De Amerikaansche bezitting der Hawaii-eilanden is met de Vereenigde Staten in alle opzichten één douanegebied. Dit beduidt de vrije toegang der Hawaii-suiker tot de Vereenigde Staten en de onmogelijkheid voor de Javasuiker om in laatstgenoemd gebied tegen de van de Hawaii-eilanden afkomstige suiker te concurreeren. Hetzelfde geldt ten aanzien van Porto-Rico en de op dat eiland geteelde suiker.

Ten aanzien van de zelfstandige republiek Cuba bepaalt de Amerikaansche tariefwet, dat het met dien staat in 1902 gesloten wederkeerigheidsverdrag gehandhaafd blijft. Bij bedoeld verdrag had Cuba aan de van de Vereenigde Staten afkomstige goederen een reductie op de invoerrechten toegestaan van 20—45 pCt. en omgekeerd de Vereenigde Staten aan de uit Cuba aangevoerde producten een vermindering op de tarieven van invoer van 20 pCt. Door laatstgenoemde reductie is de concurrentiemogelijkheid van

INHOUD.

Biz.

DE AMERIKAANSCH TARIEFWET I door <i>Mr. D. J. Hulshoff Pol Jr.</i>	998
Het maximum der belastingverlaging door <i>Prof. Mr. C. W. de Vries</i>	1000
De International Law Association te New-York, 2-10 September 1930 door <i>Mr. K. Jansma</i>	1000
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
De ontwikkeling van de Italiaansche industrieën door <i>A. Giordano</i>	1001
AANTEKENINGEN:	
De Fransche banken en de credietverleening aan Duitschland	1003
Provinciale en gemeenteleeningen	1004
Indexcijfers van groothandelsprijzen	1007
Kosten van het levensonderhoud bij arbeidersgezinnen en gezinnen van meergegoeden te Amsterdam ..	1008
MAANDCIJFERS:	
Emissies in October 1930	1009
Bank voor Internationale Betalingen	1010
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.....	1010—1016
Geldkoersen. Bankstaten. Verkeerswezen.	
Wisselkoersen. Goederenhandel.	

de Javasuiker met de Cubasuiker in de Vereenigde Staten practisch een onmogelijkheid geworden.

* * *

De Amerikaansche tariefwet kenmerkt zich door haar autonome karakter. Hoe hoog hare tarieven ook mogen zijn, eenig onderscheid tusschen verschillende landen wordt in beginsel niet gemaakt. Toen dan ook eenigen tijd geleden bij de behandeling van het ontwerp, dat tot de thans geldende wet leidde, door een ultra-protectionistisch lid van het Congres werd opgemerkt, dat het doel moest zijn de Amerikaansche tariefmuur zóó te verhoogen, dat de buitenlander niet meer in staat zou zijn over die muur heen te komen, of, zoo hem dit wél zou gelukken, hij onvermijdelijk zijn nek zou moeten breken, gold deze minder vriendelijke uitlating niet de onderdanen van een of meer vreemde landen, ten aanzien waarvan bepaalde redenen voor vijandigheid bestonden, doch alle buitenlanders zonder eenige uitzondering.

De enige blijvende exceptie van bedoeld beginsel van niet-differentieering betreft Cuba, welk land, zooals hierboven reeds gezegd werd, bij invoer een preferentie van 20 pCt. geniet. Daarnaast komen echter in de tariefwet nog eenige bepalingen voor, welke aan de Amerikaansche autoriteiten de bevoegdheid verleenen om in bepaalde gevallen tegen zekere landen discriminatoire maatregelen te nemen. Wij hebben hier het oog op de „countervailing duties” en de toepassing van reciprociteit ingeval van „discrimination bij foreign countries”.

De „countervailing duties” zijn verhoogingen op bestaande rechten, welke door den Secretary of the Treasury kunnen worden vastgesteld voor die artikelen, waarvan de productie of export door het buitenland direct of indirect wordt gesteund door een premie of subsidie. De toepasselijkheid van deze verhoogingen is zeer ruim genomen, getuige het feit, dat zij geldt, onverschillig of de buitenlandsche hulpverlening geschiedt door een staat, door een onderdeel daarvan, door een particulier dan wel een particuliere vereeniging of vennootschap, terwijl het er niets toe doet, of de betrokken buitenlandsche artikelen rechtstreeks uit het land van productie naar Amerika worden vervoerd of via een *derde land*. In het laatste geval kunnen de „countervailing duties” zoowel worden opgelegd, indien de met behulp van premies gewonnen producten in het derde land zonder eenige wijziging worden heruitgevoerd naar de Vereenigde Staten, dan wel nadat zij een verandering hebben ondergaan „by remanufacture or otherwise”.

Het behoeft geen betoog, dat de uitbreiding van den hier bedoelden maatregel tot *indirect* ingevoerde goederen in voorkomende gevallen ernstige schade kan toebrengen aan de handelsbelangen van landen, die totaal onschuldig zijn aan eenige premieverleening bij de productie; met name is het niet ondenkbaar,

dat Nederland op die wijze in bepaalde moeilijkheden kan komen.

Wat nu de „discrimination by foreign countries” betreft, is bepaald, dat de President der Vereenigde Staten van Amerika in voorkomende gevallen van dien aard, nieuwe of verhoogde invoerrechten kan instellen op artikelen, welke geteeld of geproduceerd zijn in een land, of ingevoerd in schepen van een land, dat de Vereenigde Staten niet op dezelfde wijze behandelt als iederen anderen vreemden staat. Deze nieuwe of verhoogde rechten zullen niet meer bedragen dan 50 pCt. ad valorem of het equivalent daarvan en 30 dagen na den datum van de proclamatie, waarin de President zijn beslissing kenbaar maakt, in werking treden. Indien nu echter het betrokken vreemde land ondanks genoemde van Amerikaansche zijde genomen tegenmaatregelen, blijft volharden in zijn discriminatoire houding, heeft de President het recht om den invoer van dergelijke producten van het betrokken land of van dergelijke artikelen, geïmporteerd door de schepen van dat land, kortweg te verbieden.

Dat deze bevoegdheden zeer verrekend zijn, volgt uit het feit, dat zij niet alleen worden verleend in het geval, dat de door een vreemd land toegepaste discriminatie betrekking heeft op een artikel, hetwelk geheel in de Vereenigde Staten is geteeld of geproduceerd, maar ook als het een goed betreft, hetwelk slechts ten deele aldaar is gewonnen, terwijl genoemde bevoegdheden voorts toegekend worden voor gevallen, dat de handel der Vereenigde Staten wordt benadeeld, dus onverschillig of deze handel Amerikaansche of niet-Amerikaansche goederen betreft.

Daarenboven treffen de door de Vereenigde Staten tegen een zoodanig discrimineerend land te nemen tegenmaatregelen producten, welke geheel of ten deele in dat land gewonnen zijn, en artikelen — onverschillig welke —, die aangevoerd worden door schepen van bedoelden staat, zoodat het zeer goed mogelijk is, dat derde landen, die aan de tusschen de Vereenigde Staten en het discrimineerende land gerezen moeilijkheden totaal onschuldig zijn, toch benadeeld worden.

Doch de zaak staat nog veel erger: wanneer de President bemerkt, dat tengevolge van de door een land toegepaste discriminatie een industrie van een *derde land* bevoordeeld wordt of waarschijnlijk bevoordeeld wordt en de door Amerika tegen het discrimineerende land genomen tegenmaatregelen aan bedoelde bevoordeeling geen einde kunnen maken, kan hij de artikelen, welke geheel of ten deele het product zijn van een zoodanige industrie van het *derde land*, belasten met nieuwe of verhoogde rechten tot een maximum van 50 pCt. of het equivalent daarvan.

* * *

Als een zeer belangrijke reeks voorschriften moeten worden beschouwd de z.g. „flexible provisions”. Deze hebben ten doel er zooveel mogelijk voor te zorgen, dat de tarieven zich aanpassen aan verschillen van productiekosten in en buiten de Vereenigde Staten van Amerika.

Het onderzoek omtrent de vraag of dergelijke verschillen bestaan, moet door de United States Tariff Commission worden ingesteld, hetzij in opdracht van den President der Vereenigde Staten of ingevolge een resolutie van een van beide of beide Huizen van het Congres, hetzij uit eigen initiatief, dan wel wanneer zij op verzoek van belanghebbenden daartoe aanleiding vindt. In den loop van het onderzoek houdt de commissie zittingen (hearings), waarbij aan belanghebbenden de gelegenheid wordt gegeven verklaringen af te leggen omtrent de productiekosten van artikelen; waaromtrent uitsluitel moet worden verkregen. Van het resultaat van hare nasporingen stelt de commissie den President der Vereenigde Staten op de hoogte; is haar gebleken, dat de invoerrechten niet overeenkomen met de verschillen tusschen de productiekosten in het binnenland en die

in het voornaamste concurreerende buitenland, dan zal zij in haar rapport de vermeerderingen of verminderingen in de rechten aangeven, met inbegrip van herclassificatie, die noodig zijn om bedoelde onderlinge afwijkingen te neutraliseeren. Echter zal de aangegeven vermeerdering of vermindering nimmer meer dan 50 pCt. mogen bedragen. Mocht echter dit maximum van 50 pCt. voor het doel niet voldoende zijn, dan kan de commissie het over een anderen boeg gooien en een tarief voorstellen, speciaal gebaseerd op de „American selling price” van het in de Vereenigde Staten zelf geproduceerde artikel, dat wil zeggen op den prijs, waartegen dat artikel op de voornaamste binnenlandsche markt vrij ten verkoop wordt aangeboden, met inbegrip van de kosten van verpakking en alle kosten, welke noodig zijn om het artikel in den toestand te brengen van „ready for delivery” in de voornaamste markt in de Unie. Nu zal de „American selling price” practisch wel altijd aanmerkelijk hooger zijn dan de waarde van de buitenlandsche artikelen, waarop de ad valorem rechtenheffing anders gebaseerd wordt, omdat als zoodanig aangenomen wordt hetzij de handelswaarde in het buitenland, hetzij de United States value (d.w.z. de waarde van het ingevoerde artikel in de voornaamste Amerikaansche markt, doch onder aftrek van invoerrecht, transport- en verschepingskosten, enz. van de verschepingsplaats tot de plaats van levering, enz., enz.), hetzij de productiekosten in het buitenland. Op deze listige wijze kan de commissie dus een lager heffingspercentage van de „American selling price” aanbevelen dan het nog geldend ad valorempercentage over de andere waarden en niettemin een hogere heffing in dollars van hetzelfde goed bereiken.

Teneinde al te groote fluctuaties te voorkomen, heeft de tariefwet bepaald, dat de door de commissie aan te geven rechtenheffing over de „American selling price” nimmer zoodanig mag zijn, dat de bestaande ad valoremrechten worden vermeerderd, terwijl zij evenmin mogen worden verminderd met meer dan 50 pCt. van de geldende rechten. Het verbod van vermeerdering van het bestaande recht heeft echter, zooals uit het voorgaande volgt, niet zoo heel veel waarde, omdat de nieuwe basis van heffing zooveel hooger is dan de oude.

Is de President het niet de conclusie van de commissie eens, dan zal hij bij proclamatie de wijziging der rechten, herclassificaties en veranderingen in de waarde-basis, als aangeduid in het rapport der commissie, goedkeuren. Wij komen hier op een kwestie, welke in den loop van de behandeling der nieuwe tariefwet aanleiding heeft gegeven tot hevige discussies en oneenigheden.

Onder de oude, in 1922 in werking getreden tariefwet, had de tariefcommissie tot taak den President haar bevindingen mede te deelen omtrent het verschil in productiekosten in binnen- en buitenland en kon de President geheel zelfstandig, ongeacht het advies der commissie, de tarieven binnen de door de wet gestelde grenzen verhoogen of verlagen. President Hoover had gaarne gewild, dat hem deze bevoegdheid ook onder de nieuwe tariefwet bleef voorbehouden. De Senaat kwam hier evenwel tegen op en wilde het betrokken recht aan zichzelf toegekend zien. De heer Hoover moest hier niets van hebben en dreigde, dat indien de wet in laatstgenoemden zin veranderd werd, hij over de geheele tariefwet zijn veto zou uitspreken. Tenslotte kwam na heel veel onderhandelen een oplossing tot stand, waarbij de President weliswaar de macht behield om de invoerrechten tot een maximum van 50 pCt. te verhoogen of te verminderen en c.q. een invoerverbod in te stellen, doch niettemin de concessie moest doen, dat deze bevoegdheid voortaan enkel mocht worden uitgeoefend conform het advies der commissie. De President mag voortaan dus niet meer eene verhooging of verlaging van rechten instellen in afwijking van het commissievoorstel.

De vraag of deze „flexible provisions” de buiten-

landsche belanghebbenden veel zullen helpen, zal de toekomst moeten uitmaken. De ervaring, welke in dat opzicht onder de oude wet is opgedaan, is allerminst bemoedigend, omdat, voor zoover van die bepalingen gebruik gemaakt werd, zulks bijna uitsluitend geschiedde om de tarieven te vermeerderen en niet om ze te verminderen.

Wat echter op het oogenblik wèl vaststaat, is, dat bedoelde voorschriften, althans voorloopig, geen doode letter zullen zijn. Immers is de Senaat al dadelijk er toe overgegaan om een aantal artikelen aan te wijzen, welke binnen- en buitenlandsche productiekosten onderzocht moeten worden. De Tarief-commissie heeft niet lang getalmd om een aanvang te maken met de tenuitvoerlegging der Senaatsopdracht en is thans druk bezig de hoogte der productiekosten na te gaan. Afgewacht zal echter moeten worden of en in hoeverre het resultaat van haar onderzoek zal uitloopen op een verlaging van tarieven, dan wel op eene onveranderde handhaving of... op een verhooging van rechten.

(Slot volgt.)
's-Gravenhage.

Mr. D. J. HULSHOFF POL JR.

HET MAXIMUM DER BELASTINGVERLAGING.

Het algemeen perspectief der overheidsfinanciën is thans duidelijk te onderkennen. Het evenwicht der Rijksbegrooting 1931 is niet bereikt en voor de volgende jaren kan op eenige verdere belastingverlaging, welke in 1931 in het gemeentehuishouden zal plaats vinden, niet worden gerekend.

De uitvoering van de wet op de financieele verhouding is voor de Rijksbegrooting eigenlijk een te zware last gebleken. De nieuwe regeling kost aan het Rijk door verminderde inkomsten (welke immers aan de gemeentebesturen zijn afgestaan) en door directe uitgaven aan het Rijks-Gemeentefonds een bedrag van rond f 23 miljoen. Zonder belastingverhoging draagt het Rijk deze kosten, maar de Rijksbegrooting is niet geheel in evenwicht. Wanneer het Rijk tot de hulpverlening aan de gemeentebesturen niet was overgegaan, had het Rijk zelf tot een belastingverlaging kunnen overgaan gelijk aan het bedrag, hetwelk het Rijk nu aan de gemeentebesturen uitkeert. Maar tot dat bedrag is dan nu ook het maximum-bedrag der belastingverlaging in de gemeenten beperkt. Merkwaardig is, dat in vele publicaties tot uiting komt, dat van de gemeentebesturen een verdergaande belastingverlaging wordt verwacht. Dit schijnt een misverstand. Het Rijk heeft de gemeentelijke belastingverlaging mogelijk gemaakt. Vele gemeentebesturen hebben van deze mogelijkheid een dankbaar gebruik gemaakt, maar wel nooit zal kunnen worden becijferd, of werkelijk de gemeente-lasten precies met het bedrag van f 23 miljoen gulden zijn verlaagd, omdat bij vergelijking van de jaren 1930 en 1931 in bijna alle gemeentebegrotingen een niet precies te bepalen natuurlijk accres zit voor uitgaven en inkomsten beide. Om de vergelijking vóór en na 1 Mei 1931 zuiver te kunnen opstellen, zoude het natuurlijk accres steeds uit de rekening moeten worden uitgelicht.

Het blijkt intusschen wel, dat over 1931 de totale opbrengst der gemeentebelastingen scherp zal dalen. Verlaging van belastingdruk in de gemeenten, waar het totaal der belastingen ondragelijk zware offers vroeg, is ingetreden. In de pers wordt echter de onderstelling geopperd, dat de wet op de financieele verhouding tusschen Rijk en gemeenten ook zoude beoogen of beoogd zoude hebben een verdere verlaging van den totalen druk der belastingen. Zoo wordt in het tijdschrift: „Maatschappijbelangen” (October 1930) geschreven: „Over het geheel berekend zou, aldus heeft Minister de Geer betoogd, het resultaat van de nieuwe regeling zijn een verlaging van den totalen druk der belastingen, ten behoeve van Rijk en gemeenten geheven. De practijk zal moeten uitmaken,

in hoeverre deze verwachting verwezenlijkt zal worden.” Ligt hier niet een misverstand? Immers de schrijver voegt aan deze opmerking toe:

„De nieuwe regeling kost het Rijk een bedrag van rond f 23 miljoen. De totale uitgaven van de gemeenten zullen dus met méér dan dit bedrag achteruit moeten gaan, wil van eenige verlaging van den totalen belastingdruk sprake zijn”. Dit kan niet juist wezen. De belastingverlaging, welke de gemeentebesturen tezamen aanbrengen, is tevens een verlaging van den totalen belastingdruk, omdat de belastingdruk in het Rijk gelijk blijft.

En wat het maximum dier verlaging betreft, stelt de uitvoering van de wet op de financieele verhouding de gemeenten, alle tezamen, in staat om een maximum-bedrag van f 23 miljoen aan belastingverlaging in te voeren. Méér niet. Tengevolge van de wet op de financieele verhouding kunnen zij nooit méér bezuinigen. Andere bezuinigingen, zoo die er zijn, zouden moeten berusten op eigen initiatief. Het maximum der belastingverlaging in de gemeenten wordt bepaald door het bedrag dat het Rijk beschikbaar stelt. En daar het Rijk die kosten dekt zonder eigen belastingverhoging, is dus bij dit Rijk de eigenlijke bron en het maximum-bedrag der belastingverlaging te vinden. Gracieus heeft het Rijk de gemeente geholpen tot aan dit bedrag belastingverlaging aan de burgerij te schenken. Wat de gemeentebesturen nog meer zouden willen en kunnen bezuinigen gaat om buiten de beteekenis van de financieele wet-de Geer 1929.

Op een misverstand meende ik wel even te mogen wijzen.

C. W. DE VRIES.

DE INTERNATIONAL LAW ASSOCIATION TE NEW-YORK, 2—10 SEPTEMBER 1930.

De International Law Association, die gelijk men weet in 1873 werd opgericht, had voor de plaats van hare 36ste Conferentie uitgekozen de stad New-York. Uit den aard der zaak was dientengevolge de Europeesche deelneming geringer dan gewoonlijk het geval is. Een zevental Nederlandsche juristen hadden den tocht over de Atlantische Oceaan ondernomen.

Het is bekend, dat de International Law Association, in tegenstelling bijv. met het Comité de droit maritime, zich op hare bijeenkomsten niet pleegt te bepalen tot twee of drie onderwerpen, maar dat steeds een geheele reeks schotels het menu sieren. Dit ligt eenigszins in den aard der organisatie, die zich gansch in het algemeen de bevordering van het internationale recht ten doel stelt. Het gevolg is, dat enerzijds weliswaar zeer diverse categorieën internationale juristen tot de bijeenkomsten worden aangetrokken, maar dat anderzijds al de onderwerpen niet steeds volmaakt tot hun recht komen. In den loop der jaren heeft men dan ook naast de algemeene organisatie, die de I.L.A. is, een aantal bijzondere genootschappen zien ontstaan, die een enger omschreven arbeidsveld hebben, en die op dat gebied de taak der I.L.A. min of meer overnemen. Ik noemde reeds het Comité de droit maritime, dat thans vrijwel het monopolie heeft op een terrein, waar de I.L.A. — men denke aan de York-Antwerp Rules en de Hague Rules, nochtans hare sporen verdiend heeft. Op het gebied van merkenrecht en luchtrecht ziet men soortgelijke verschijnselen. Toch kan daarnaast een algemeen lichaam als de I.L.A. ongetwijfeld nog steeds als algemeen verzamelpunt een nuttige rol vervullen, evenals bijv. een instelling als de „British Association for the Advancement of Science” ondanks het bestaan van talloze speciale organisaties een belangrijke taak op natuurwetenschappelijk gebied verricht.

In New-York stonden de navolgende onderwerpen op de agenda: „Protection of Private Property”, „Warsaw Rules”, „Effect of War on Contracts”, „Legalization of Documents”, „Social Insurance”, „Insol-

vency", „Neutrality", „Trade Marks", „Commercial Arbitration", „Codification", „Minorities", „Unfair Commerce" en „Cartels". Het zou te ver voeren om een gedetailleerd relaas te geven over hetgeen aangaande elk der onderwerpen in het midden is gebracht. Ik zal mij dan ook bepalen tot een beknopt verslag van het verhandelde ten aanzien van de twee onderwerpen, die uit Nederlandsch oogpunt het interessantst zijn, omdat daaraan hier te lande veel aandacht is gegeven.

In de eerste plaats de „Warsaw Rules 1928". Men herinnert zich dat, nadat in 1924 te Stockholm en in 1926 te Weenen de eerste besprekingen over een model c.i.f. contract waren aangevangen, men in 1928 te Warschau tot de formulering van een dergelijk contract was gekomen.¹⁾ De bedoeling, die hierbij voorzat, was geenszins om de in vele takken van handel gebruikelijke standaardformulieren te vervangen, doch slechts om aan de talloze c.i.f. zaken, die *zonder* zoodanig standaard-formulier worden afgesloten, een verbeteren grondslag geven. Partijen, die dergelijke contracten afsluiten, hebben er dikwijls geen flauw benul van, wat eigenlijk de strekking van het c.i.f. beding is; gevolg hiervan een groot aantal kwesties en geschillen. De samenstellers der nieuwe regels meenden een goed werk te doen, door den handel in de gelegenheid te stellen te contracteeren op de basis der „Warsaw Rules 1928", waarin een uitvoerige en, naar gehoopt werd, praktische en billijke regeling werd gegeven van alles, wat zich zoo bij c.i.f. transacties kan voordoen. Ik mag in herinnering brengen, dat onze landgenoot Mr. G. van Slooten Azn., zoo hij al niet de geestelijke vader der Rules mag worden genoemd, dan toch zeker de pleegvader daarvan is, die het meest tot de vorming van dit papieren kind heeft bijgedragen, terwijl een Nederlandsche Commissie, onder voorzitterschap van den heer Abram Muller zich hiervoor eveneens zeer veel moeite heeft gegeven.

Te Warschau had men geenszins de illusie, dat met de aangenomen regels het laatste woord gesproken zou zijn. Integendeel werd besloten dat het oordeel van diverse organisaties van belanghebbenden er nog over zou worden gevraagd, in het bijzonder van de International Chamber of Commerce. In een volgende conferentie der I.L.A. hoopte men dan tot een definitieve redactie te komen, waarin met de gemaakte opmerkingen rekening werd gehouden.

In de sindsdien verstreken twee jaar zijn inderdaad een groot aantal opmerkingen aangaande de Warsaw Rules verschenen. In Engeland viel de opinie over het algemeen ongunstig uit wat te meer te betreuren is, wanneer men bedenkt, welk een groote rol Engeland in de International Law Association speelt. Daarentegen kwam uit Amerika een zeer doorwrocht rapport van het „Foreign Commerce Department Committee of the U.S. Chamber of Commerce", welk rapport over het algemeen de Rules uitermate gunstig beoordeelde. De Internationale Kamer kwam in haar Congres van 1929 te Amsterdam niet tot eenigerlei uitspraak.

Onder deze omstandigheden heeft men gemeend te New-York nog niet tot een herziening van den te Warschau vastgestelden tekst te moeten overgaan. Men mag hopen, dat de Internationale Kamer over niet te langen tijd haar stilzwijgen in deze zal verbreken, en alsdan zal het oogenblik aangebroken zijn, om aan de Warsaw Rules hunnen definitieven vorm te geven.

Van Nederlandsche zijde was nog het denkbeeld geopperd, om in afwachting der herziening, reeds thans den Warschauschen tekst voor voorloopig aanvaarding door den handel aan te bevelen. Zulks zou zeer goed mogelijk zijn geweest, ook al blijken verschillende landen op het oogenblik van de Warsaw Rules nog niet gediend te zijn en al zal de tekst over eenigen tijd worden herzien. Men moet steeds in het

oog houden, dat er een groot verschil in aard is tusschen een regeling als de Warsaw Rules en bijv. de York-Antwerp Rules. Het is eenvoudig ondenkbaar, dat laatstgenoemde zouden worden toegepast, indien ze niet door alle, of vrijwel alle zeevarende naties werden geaccepteerd; immers deze regels hebben de bedoeling een regeling te geven tusschen een groot aantal partijen van diverse nationaliteit. De Warsaw Rules daarentegen geven een regeling uitsluitend tusschen twee partijen, nl. koper en verkoper; behalve deze partijen en eventueel hare rechtverkrijgenden heeft niemand er mee te maken. Het ware dus bijv. volkomen goed denkbaar, dat de Warsaw Rules reeds thans toepassing hadden gevonden bij handel tusschen Amerika en het Continent. Wanneer men van oordeel is, dat de Rules in een behoefte voorzien, moest men, gedachtig aan het „bis dat qui cito dat", niets liever wenschen, dan huine weldaden ten allerspoedigste voor het handeldrijvende mensdom beschikbaar te stellen, ook al hebben de Rules op dit moment nog niet den meest volkomen vorm bereikt. Men oordeele het echter te New-York diplomatieker om geen formulier aan te bevelen, zoolang aan de opmerkingen, die de critiek daarover heeft gemaakt, nog niet de noodige eer is bewezen.

De bedoeling is thans om in 1931 te Londen een speciale conferentie der I.L.A. aan deze belangrijke aangelegenheid te wijden. Het is te hopen, dat de Warsaw Rules alsdan tot de eere mogen komen, die zij ongetwijfeld verdienen. Veel steekhoudens heb ik in de uitgebrachte afkeurende kritiek althans nog niet kunnen ontdekken.

Een ander belangrijk onderwerp, dat te New-York ter sprake is gekomen, was de invloed van oorlog op contracten, een aangelegenheid waarover ook een Nederlandsche Commissie onder voorzitterschap van Mr. G. Nauta in 1928 een rapport had uitgebracht. Deze Commissie had zich op het standpunt gesteld, dat als regel contracten tusschen onderdanen van belligerenten worden ontbonden. Ook te New-York werd dit beginsel voorgesteld en aangenomen, met dien verstande, dat overeenkomstig Angel-Saksische beginselen in plaats van de nationaliteit, de residentie beslist; contracten worden nietig, indien partijen woonachtig zijn in territoiren van landen, die met elkander in oorlog zijn.

Op dit wel zeer radicale beginsel worden dan een aantal uitzonderingen toegelaten, zooals contracten tot verhuur van onroerend goed enz.

Een belangrijke bepaling van het Nederlandsche concept, welke door de voorbereidende commissie niet aanvaard was, betrof, dat er in ieder land een instelling moet zijn, die zorgt voor de incasseering van aan vijanden toekomende privaatrechtelijke vorderingen, ten einde deze te bewaren tot den vrede, en er inmiddels betalingen uit te doen voor vorderingen welke de eigen onderdanen op ingezetenen van het bewuste vijandelijke land hebben.

Nadat de heer Jhr. Mr. A. K. C. de Brauw hieromtrent een nota had ingediend, is het der Nederlandsche delegatie te New-York gelukt om op dit punt de opvattingen der Commissie-Nauta althans in beginsel te doen zegenen.

K. JANSMA.

• BUITENLANDSCHE MEDEWERKING. DE ONTWIKKELING VAN DE ITALIAANSCH- INDUSTRIËN.

De Heer Antonio Giordano te Fiume schrijft ons: Om een indruk te krijgen van de ontwikkeling van de industrie in Italië, moet men bedenken, dat eerst na 1860 de industrialisatie van dit land een aanvang nam. Zooals echter vanzelf spreekt, werden de eerste pogingen beïnvloed door den politieken toestand in dien tijd, als gevolg van de bevrijding der verschillende Italiaansche staten en het ontstaan van het koninkrijk Italië. De verschillende vrijheidsoorlogen, die

¹⁾ Zie E.-S. B. 4 Aug. 1926, 27 Juni 1928, 12 Sept. 1928.

op den financiële toestand hun invloed deden gelden, het gebrek aan technici en geschoolde werkkrachten en de oppositie uit landbouwkringen tegen de industrialisatie van het land, bemoeilijkten den groei van de industrie. In vele kringen meende men, dat het niet mogelijk was om Italië op industrieel gebied tot ontwikkeling te brengen door het gebrek aan grondstoffen, maar de vooruitgang van de hydro-electrische en andere industrieën heeft de onjuistheid van deze opvatting bewezen. Het kapitaalgebrek heeft geleid tot aantrekking van buitenlandsch kapitaal gedurende de periode van 1870—1910. Hieraan is ook het ontstaan te danken van de Banca Commerciale Italiana te Milaan met de medewerking van de Deutsche Bank en de Banque de Paris et des Pays Bas. Een groote activiteit ontplooidde ook de Allgemeine Elektrizität Gesellschaft; Zwitsersche industrieën namen eveneens deel in de buitenlandsche belangstelling voor Italië, maar de groei van de industrieën onder deze omstandigheden was zoo nauw verbonden met de belangen van andere landen, dat het geen verwondering behoeft te wekken, dat de buitenlandsche kapitalisten de oprichting van die industrieën in Italië trachten te vermijden, welke de Italiaansche markt voor hen verloren zouden doen gaan. Niettemin heeft de industrie tot den oorlog een aanzienlijken vooruitgang getoond.

Maar de grootste ontwikkeling heeft gedurende den oorlog plaats gevonden, toen de verschillende ondernemingen onder Italiaansche contrôle kwamen. Men krijgt een idee van deze ontwikkeling, wanneer men de volgende cijfers beschouwt, die betrekking hebben op het verbruik van brandstof in Italië gedurende de laatste dertig jaar:

Gemiddelde	Verbruik van steenkolen		Olie-verbruik
	Ton	Index	
1900/1904.....	5.734.400	100	72.242
1905/1909.....	8.515.500	148	87.114
1910/1914.....	10.570.100	184	146.132
1915/1919.....	8.169.800	142	234.899
1920/1924.....	9.647.800	168	298.142
1925.....	11.809.600	205	436.277
1926.....	13.658.800	238	471.532
1927.....	15.151.700	264	542.930
1928.....	13.613.800	237	605.051

Bovendien moet men er rekening mede houden, dat het verbruik van electriciteit van 1.067.000 kwu. gedurende de periode van 1905—1910 is gestegen tot 1.572.000 kwu. gedurende de periode van 1910—1913, hetgeen een vermeerdering beteekent van 510.000 kwu. tegenover een toeneming van 5.800.000 kwu. gedurende de periode van 1913—1928.

De volgende tabel bevestigt, dat bij de Italiaansche industrieën het krachtverbruik aanzienlijk is gestegen:

	Motoren (geen elektrische) ¹⁾		Electrische motoren ¹⁾	
	Aantal	Paardekracht	Aantal	Paardekr.
1876.....	—	55.375	—	—
1903.....	60.020	731.274	4.049	43.816
1911.....	46.194	1.620.404	63.772	586.161
1927.....	48.903	5.468.588	352.974	2.642.860

¹⁾ Deze cijfers hebben alleen betrekking op het krachtverbruik van industrieën en niet voor de electriciteit, welke geleverd wordt voor beweegkracht en huishoudelijke doeleinden.

Aan den anderen kant wordt de snelle ontwikkeling van de Italiaansche industrieën duidelijk, indien men bedenkt, dat de productie van ijzererts van 12.300 ton in 1900 is gestegen tot 184.300 ton in 1910, terwijl de productie in 1928 en 1929 resp. 507.000 en 670.000 ton bedroeg. De productie van ijzer en staal toont een zelfde ontwikkeling. Van 306.400 ton in 1900 steeg zij tot 910.000 ton in 1914 en bereikte in 1929 het cijfer van 2.100.000 ton.

Alvorens wij de ontwikkeling van de afzonderlijke industrieën en haar vooruitzichten bespreken, zij er nog op gewezen, dat de grootste industriële ontwikkeling in Noord-Italië heeft plaats gevonden, terwijl in Zuid-Italië de landbouw overheerscht, ofschoon het niet aan twijfel onderhevig is, dat, met het oog op de

grondstoffen, die zich in dat deel van het schiereiland bevinden vroeg of laat een verdere expansie van de industrie in Calabrië, Sicilië en Sardinië kan worden verwacht.

Na de onderteekening van het vredesverdrag stonden de Italiaansche industrieën na de groote ontwikkeling gedurende den oorlog o.a. als een gevolg van de levering van oorlogsmateriaal tegenover een verminderde vraag van Europa. Onafhankelijk van iedere individueele opinie is het een feit, dat door het herstel van de publieke orde, door de reorganisatie van den arbeid, doorgevoerd door Mussolini, de Italiaansche industrieën zich snel uit deze impasse werkten. Men moet niet vergeten, dat deze opleving plaats vond in een periode, toen de invloed van de economische gevolgen van den oorlog nog steeds werden gevoeld. Het behoeft dan ook niet te verwonderen, dat de regeering, na het herstel van de publieke orde, streefde naar de stabilisatie van het ruilmiddel, hetgeen leidde tot een financiële reorganisatie van de industrie.

De algemeene werelddepressie, die den uitvoer van Italiaansche producten verminderde en de protectionistische politiek van verschillende staten vergrootte in den allerlaatsten tijd de moeilijkheden voor de Italiaansche industrieën. Het wekt dan ook verwondering dat, ondanks deze factoren, er in Italië niet zoo'n groote depressie heerscht als in andere landen. Dit bewijst, dat het toezicht van de regeering op den economischen toestand resultaten heeft opgeleverd.

Om de verliezen, voortvloeiende uit deze situatie op te vangen en om de noodzakelijke middelen te verschaffen voor een betere rentabiliteit van de industrie, heeft de regeering de fusies van groote concerns vergemakkelijkt, zooals bijv. de fusie van de voornaamste banken (Credito Italiano en Banca Nazionale di Credito), van de voornaamste metallurgische industrieën (Odero-Terni en Orlando Shipbuilding yard te Leghorn; Cantiere Navale Triestino en Stabilimento Tecnico Triestino), van de voornaamste scheepvaartmaatschappijen (Cosulich Line en Lloyd Triestino), van suikerraffinaderijen (Gulinello en Industries Zuccheri), van katoenfabrieken (Cotonificio Veneziano en Cotonificio Triestino), om niet te spreken van de fusies, die in de automobiel- en electriciteits-industrie hebben plaats gevonden.

Tevens heeft men de moeilijkheden, die voortvloeien uit de protectionistische politiek van verschillende staten, trachten op te lossen door het afsluiten van handelsverdragen met andere landen, zooals met Frankrijk, Polen, Hongarije, Roemenië, Albanië, Turkije, Rusland en zelfs met kleinere landen als Paraguay en Panama. Dat Italië op dezen weg wensch voort te gaan, blijkt duidelijk uit het feit, dat bij gelegenheid van de tariefverhoogeningen in de Vereenigde Staten en in Spanje, Italië heeft getracht om iederen maatregel te vermijden, die tot een economischen oorlog kon leiden, maar daarentegen heeft gepoogd om de moeilijkheden door onderhandelingen uit den weg te ruimen.

Volgens den census van 1927 bedraagt het aantal arbeiders in de Italiaansche industrieën als volgt:

Industr. verwant m.	Aantal		Werkloozen Juli 1930
	fabrieken	Tewerkgestelde arbeiders	
landb. en visscherij	23.997	90.893	45.873
Mijnindustrie	5.124	98.778	8.278
Metaalindustrie	2.102	122.519	28.746
Textiel „	10.406	642.654	66.702
Chemische „	5.155	99.549	4.860

Het is moeilijk om een gedetailleerde vergeelijking van alle industrieën op te stellen, tengevolge van het verschil tusschen de statistieken van den census van 1927 en de maandelijksche werkloosheidscijfers; maar de bovenstaande cijfers geven dan toch een idee van den toestand.

* * *

Na deze algemeene opmerkingen gaan wij thans

over tot de bespreking van enkele belangrijke bedrijfstakken.

De ontwikkeling van de machine-industrie kan niet beter worden geïllustreerd dan door de volgende cijfers:

	1903	1911	1927
Fabrieken m. meer dan 10 arbeiders	Aantal 2.603	2.598	4.018
	Arbeiders 101.724	223.219	278.316
Naamlooze Vennootschappen..	Aantal 61	327	1.074
	Kapitaal i.Lire 83.983.650	414.548.082	3.203.518.864

Gedurende den wereldoorlog heeft deze industrie zich aanzienlijk ontwikkeld, hetgeen gemakkelijk te begrijpen is, indien men zich herinnert, dat de oorlog de betrekkingen met Duitschland en Oostenrijk-Hongarije verbrak, landen waarvan Italië aanzienlijke hoeveelheden betrok.

Een andere belangrijke bedrijfstak is de textielindustrie, die ruwe zijde, kunstzijde, katoen, wol, hennep en andere textielgoederen omvat. Wat de industrie van ruwe zijde betreft geven de volgende cijfers een beeld van de mate, waarin de handmachine vervangen is door de mechanisch gedreven machine:

	Machinale weefgetouwen	Handweefgetouwen
1876..	250	12.000
1898..	3.000	12.000
1912..	15.000	5.000
1921..	17.500	3.000
1925..	21.000	3.000
1928..	22.500	3.000

Na den oorlog is de beteekenis van de kunstzijde-industrie voortdurend gestegen en op het oogenblik omvat de productie van Italië 15 pOt. van de wereldproductie, terwijl meer dan 2 milliard Lire in dezen bedrijfstak is geïnvesteerd. De ontwikkeling van den toestand in de kunstzijde-industrie is nauw verbonden met de fluctuaties van den uitvoer naar de verschillende landen. De afzet naar Groot-Brittannië is aanzienlijk verminderd, terwijl daarentegen de uitvoer naar Britsch-Indië en China is toegenomen. Op het oogenblik bedraagt de uitvoer naar de landen ten Zuiden van het Suezkanaal ongeveer 40 pOt. van de totale productie.

De katoenindustrie heeft sedert den oorlog geen grooten vooruitgang vertoond. De invoer van ruwe katoen gedurende de laatste drie jaren heeft slechts 300.000 ton meer bedragen dan in 1913. De invoer van katoenen fabrikaten maakt slechts 4½ pOt. van het verbruik uit, zoodat de Italiaansche productie vrijwel geheel in de behoeften voorziet. Zelfs gedurende de eerste helft van 1930 is de uitvoer van katoenen garens ten opzichte van 1929 onveranderd gebleven, en de scherpe prijsdaling is een van de redenen van de moeilijkheden, die deze industrie bij den uitvoerhandel ondervindt.

De wolindustrie heeft haar productie gedurende den oorlog aanzienlijk uitgebreid, maar ondervindt thans de gevolgen van de wereldcrisis.

Een van de belangrijkste industrieën in Italië is de electriciteitsindustrie, waarin ongeveer 12 milliard Lire is geïnvesteerd. De beteekenis van deze industrie blijkt uit de volgende cijfers:

	Electriciteit opgewekt door waterkracht KW.	Electriciteit opgewekt door stoom KW.
Noord-Italië	6.172.662.598	30.921.836
Centraal Italië..	1.320.116.429	64.712.699
Zuid-Italië.....	729.725.986	53.246.428
Eilanden	209.886.643	29.759.504

Wat de chemische industrie betreft, hieronder bevinden zich producten, wier voortbrenging sinds den oorlog verdubbeld is, terwijl van andere de voortbrenging ter hand is genomen.

De steun, die de regeering aan den landbouw verleent, o.a. door het heffen van invoerrechten en het

voeren van propaganda voor het toepassen van moderne productiemethoden, opent een van de beste vooruitzichten voor de chemische industrie. Dit is ook de reden, waarom men begonnen is met de productie van synthetische ammoniak.

De industrie van voedings- en genotmiddelen ondervindt op het oogenblik in hevige mate den invloed van de daling van de groothandelsprijzen en de tariefverhoogingen in Frankrijk, de Vereenigde Staten en Spanje. In de kaasindustrie, één van de belangrijkste voedingsindustrieën van Italië, hebben — wat den uitvoer betreft — niet veel veranderingen plaatsgevonden, aangezien de export in 1929 een hoeveelheid bereikte van 370.000 centenaren tegen 328.000 centenaren in 1913. Daarentegen heeft de suikerindustrie haar productie van 1.923.000 centenaren in 1930, opgevoerd tot 3.500.000 centenaren in 1929. Maar de grootste vooruitgang heeft den uitvoer van tomaten en gedroogde vruchten, in het bijzonder naar Groot-Brittannië, getoond.

Uit het bovenstaande blijkt, dat de productie van de Italiaansche industrieën sedert den oorlog aanzienlijk is toegenomen, hoewel van de na-oorlogse economische verstoringen, zoowel op de binnenlandsche als op de buitenlandsche markt een ongunstigen invloed werd ondervonden. Er blijft evenwel nog veel te doen tot verhooging van den levensstandaard in Italië en tot verbetering van de handelsorganisatie, in het bijzonder met het oog op de propaganda voor Italiaansche producten in het buitenland.

Indien men de pogingen van de regeering beschouwt, die de fusies van groote ondernemingen heeft begunstigd, en voor bepaalde industrieën, zooals voor de metaal-, suiker en bierindustrie enz. verkooporganisaties in het leven heeft geroepen, om te voorkomen, dat de invloed van de acute daling van de groothandelsprijzen minder scherp zou worden gevoeld, kan men verwachten, dat de moeilijkheden, voortvloeiende uit den tegenwoordigen toestand van de wereldmarkt overwonnen zullen worden.

AANTEKENINGEN.

De Fransche banken en de credietverleening aan Duitschland.

De ontwikkeling van de geldmarkten in de voornaamste centra hangt nauw samen met de mogelijkheid om voortdurend en onder iedere omstandigheid in staat te zijn aan de internationale credietvraag te voldoen. Storingen in het apparaat van de geldmarkt schrikken zoowel geldgevers als geldnemers af. De ontwikkeling van Londen als financieel centrum, later ook die van New-York, Amsterdam en Zürich berustte voor een groot deel hierop, dat de geregelde geldgevers vrijwel onder alle omstandigheden emploi voor hun gelden konden vinden, aan de andere zijde geldnemers steeds hun behoeften tegen relatief lage koersen konden beyredigen. De ontwikkeling der Parijsche geldmarkt, waar niettegenstaande de op de stabilisatie gevolgde prosperiteitsperiode aanhoudend meer aanbod dan vraag was, leidde ertoe, dat men uitzag naar middelen om aan dien kapitaal- en geldovervloed een uitweg te bezorgen.

Men rekende erop, dat zoowel de mentaliteit van het publiek als van de banken zich niet meer tegen een internationaliseering van het Fransche kapitaal verzetten zou. Men zag zeer duidelijk de nadeelen van een al te eenzijdige financieele ontwikkeling.

Van regeeringszijde werden de wenschen gesteund door belastingverlagingen; van de zijde der Banque de France door oprichting van de Banque d'Acceptations.

Deze bank, gesteund door de groote Fransche banken, heeft met bewonderenswaardige snelheid zich ontwikkeld. In alle landen werden relaties aangeknoopt — ook in Duitschland.

De ontwikkeling van de geldkoersen in de groote geldcentra is niet dusdanig geweest, dat veel van haar

faciliteiten gebruik zal zijn gemaakt. Haar werkring zal zich dan ook wel vnl. hebben beperkt tot Midden-Europa, Italië en wellicht ook België. Niettegenstaande deze beperking had haar ontwikkeling succes en getuigde deze van de ongetwijfeld groote mogelijkheden van de Parijse markt.

Door de gebeurtenissen van de laatste weken is daar echter een ongunstige wending in gekomen. Dezelfde politieke gebeurtenissen in Duitsland, die de Engelsche, Amerikaansche e.a. geldgevers hun zelfbeheersching niet deden verliezen, hebben de Fransche bankiers ertoe gebracht hun relaties met Duitsland tot een minimum te beperken.

In het overzicht der geldmarkt in de E.-S. B. der vorige week is daarop reeds gewezen. Ook op de gevaren daaraan voor de Duitse banken verbonden.

Naar aanleiding van de opvragingen, gaf de „Vossische Zeitung“ één dezer dagen één scherpe critiek op de Fransche regering, die „niet alleen de leening (bedoeld is het „Ueberbrückungskredit“ aan het Duitse Rijk) doch ook onmiddellijk na den 14den September kortlopende credieten in Duitsland heeft opgezegd en dit zeker niet alleen heeft gedaan ter verzekering van de veiligheid van dit kapitaal. En verder „het is een kortzichtige, kleinzielige politiek, welke het kabinet Tardieu thans ten opzichte van Duitsland voert.“

De „Frankfurter Zeitung“ van 7 November neemt tegenover deze uitlating stelling. Het is voor de kennis van de mentaliteit der Fransche financiële wereld nuttig van deze opmerking kennis te nemen, te meer daar deze een oordeel over de toekomstige ontwikkeling der Parijse markt kan vergemakkelijken.

Genoemd blad wijst erop, dat na de verkiezingen van 14 September de Banque de France een juist tegenovergestelde houding heeft aangenomen. Zij heeft, voor zoover zij daartoe bij machte was, de Fransche financiers ervan trachten te overtuigen, dat een opvraging van credieten de moeilijkheden slechts kan vergrooten.

Toen na den veertienden September de kapitaalmarkt werd verontrust en de kapitaalvlucht uit Duitsland verrassend groote afmetingen ging aannemen, heeft de rembours-bank een vergadering belegd, waar vrijwel alle groote banken aan hebben deelgenomen en welke zich beziggehouden heeft met de vraag, welk standpunt moest worden ingenomen t.o.v. de Duitse rembourscredieten.

Men heeft besloten deze credieten *niet op te zeggen*. Voor de juistheid dezer bewering staat het blad borg en zij noemt deze houding der Banque de France kenmerkend.

Verder wordt nog gewezen op de houding der regering in een bijeenkomst der Parijse banken onder voorzitterschap van den Minister van Financiën. De Minister heeft in deze vergadering gewezen op de wenschelijkheid om ter wille van de goede politieke verstandhouding met Duitsland *de credietverleening aan dit land nog te verruimen*. Deze voorstellen schijnen echter vrij koel door de banken te zijn ontvangen. Zij zouden namelijk alleen dan daartoe bereid zijn, indien de regering de garantie kon geven, dat in Duitsland tengevolge van de moeilijkheden en de kapitaalvlucht geen moratorium zou worden ingesteld.

Het is bekend, dat de Fransche banken zich weinig aan den wensch van de Regeering en van de Banque de France hebben gelegen laten liggen en tot groote opvragingen zijn overgegaan.

Dat de ontwikkeling van den economischen en politieken toestand in Duitsland spoedig een verandering in de gedragslijn der Fransche banken tengevolge zal hebben, is niet waarschijnlijk. Daarvoor is de toestand te onoverzichtelijk en te weinig geconsolideerd.

Ook de jongste gebeurtenissen bij de banken Adam, Oustric e.a. hebben tot groote opvragingen van saldi

in Londen geleid, zoodat het niet waarschijnlijk is, dat binnen afzienbaren tijd de credietverleening naar Duitsland weer op het oude peil zal worden opgevoerd.

Dit is zeker — bezien vanuit het oogpunt der ontwikkeling van de internationale verhoudingen — te betreuren.

Rotterdam, 7 November 1930.

V. D. BR.

Provinciale en gemeenteleeningen.

Betreffende deze leeningen komen in het Maandschrift van het Centraal Bureau voor de Statistiek na afloop van elk kwartaal uitvoerige gegevens voor, terwijl bovendien elk halfjaar de voornaamste cijfers betreffende deze statistiek een plaats vinden in de Economisch-Statistische Berichten. Laatstelijk zijn deze gegevens opgenomen in het nummer van 16 April 1930 en wel betreffende alle leeningen, gesloten in de periode van 1 Mei 1924 tot en met 31 December 1929. De sindsdien in de Mei- en de Augustusaflevering 1930 van bovengenoemd Maandschrift opgenomen gegevens stellen thans in staat de gegevens over het eerste halfjaar 1930 aan de reeds eerder gepubliceerde overzichten toe te voegen.

Allereerst wordt hiertoe melding gemaakt van de bedragen, opgenomen in de zooveel mogelijk tot halfjaren herleide tijdvakken, waarbij tevens voor elk tijdvak het aantal provinciën en gemeenten wordt genoemd, dat deze leeningen heeft aangegaan.

1. Perioden	Aantal provinciën, die gelden hebben opgenomen	Opgenomen bedrag	Aantal gemeenten, die gelden hebben opgenomen	Opgenomen bedrag
1 Mei '24—1 Nov '24	1	4.000	252	39.97
1 Nov '24—1 Mei '25	1	2.200	339	121.372
1 Mei '25—1 Nov '25	8	45.869	349	135.001
1 Nov '25—1 Mei '26	4	8.305	445	177.518
1 Mei '26—1 Nov '26	6	12.587	365	135.697
1 Nov '26—1 Mei '27	5	22.820	360	97.593
1 Mei '27—1 Nov '27	4	11.768	309	107.629
1 Nov '27—1 Mei '28	5	14.131	363	117.688
1 Mei '28—1 Nov '28	4	3.150	303	66.662
1 Nov '28—1 Jan '29	3	2.438	154	25.510
1e halfjaar 1929..	4	1) 8.463	300	4) 80.197
2e „ 1929..	4	2) 11.410	387	5) 72.77
1e „ 1930..	7	3) 38.186	376	6) 130.250

1) Waarvan f 6.710.000 opgenomen bij Rijksinstellingen door bemiddeling van den Centralen Beleggingsraad.

2) Alsvoren f 3.000.000.

3) „ „ 6.388.000.

4) „ „ 14.503.000.

5) „ „ 26.010.000.

6) „ „ 44.568.000.

In elk der kolommen is het hoogste cijfer vet gedrukt, voor de provinciën worden deze aangetroffen voor de periode 1 Mei—1 November 1925 en voor de gemeenten voor de periode 1 November 1925—1 Mei 1926 (in hoofdzaak als gevolg van de vele conversieleeningen in deze periode — zie staatje 4). De kleinste cijfers vallen voor de provinciën in de periode 1 November 1924—1 Mei 1925 en voor de gemeenten in de periode 1 November 1928—1 Januari 1929. Het lage cijfer over de laatstgenoemde periode is deels het gevolg van het feit, dat door wijzigingen in de statistiek aangebracht — zie E.-S. B. van 2 October 1929 — deze periode slechts loopt over 2 in plaats van over 6 maanden).

Het in het eerste halfjaar 1930 door de provinciën opgenomen bedrag volgt in belangrijkheid onmiddellijk na het hoogste bedrag der periode 1 Mei—1 November 1925, terwijl het door de gemeenten in het eerste halfjaar 1930 opgenomen bedrag slechts wordt overtroffen door de bedragen opgenomen in de tijdvakken tusschen 1 Mei 1925 en 1 November 1926. In elk der perioden blijkt door een groot aantal gemeenten een beroep op de kapitaalmarkt te zijn gedaan, alleen in het eerste halfjaar en in de periode van 1 November 1928—1 Januari 1929 daalt dat aantal beneden de 300. Opgemerkt zij hierbij, dat het totaal

aantal gemeenten op 1 Mei 1924 nog 1083 bedroeg en door samenvoëging verminderd is tot 1078 op 1 Juli 1930.

In enkele noten bij het staatje zijn de bedragen vermeld, die bij Rijksinstellingen opgenomen zijn door bemiddeling van den Centralen Beleggingsraad, welk lichaam is ingesteld bij de wet van 29 December 1928 (Stbl. No. 507) en 1 Januari 1929 zijn werkzaamheden aanving. Van het sinds genoemden datum door de gezamenlijke provinciën opgenomen bedrag ad f 58.059.000 werd f 16.098.000 of 28 pCt. op deze wijze geplaatst, terwijl door de gezamenlijke gemeenten f 283.234.000 werd opgenomen, waarvan f 85.081.000 of 30 pCt. door bedoelde Rijksinstellingen werd verstrekt.

In staat 2 zijn vervolgens voor het tijdvak van 1 Mei 1924 tot 1 Januari 1929 en verder halfjaarlijks de door provinciën en gemeenten geleende bedragen gesplitst naar de doeleinden, waarvoor geleend is, waarbij de onderscheiding gevolgd is, die sinds 1924 geldt voor de gemeentebegrotingen en -rekeningen. In een slotkolom zijn de totaalcijfers vermeld voor het geheele tijdvak van 1 Mei 1924 tot 1 Juli 1930.

Voor elke periode is bovendien het totaal der gemeenteleeningen verdeeld naar een zestal bevolkingsgroepen, verband houdend met het aantal inwoners der gemeenten volgens de uitkomsten der volkstelling op 31 December 1920.

De totaalcijfers voor elke periode van dezen staat zijn niet steeds gelijk aan de cijfers van de overeenkomstige periode van het eerste staatje, omdat in de

gevallen, waarbij een leening in verschillende gedeelten wordt opgenomen, in staat 2 reeds dadelijk het *totaalbedrag* der leening wordt verantwoord in de periode, waarin voor het eerst gelden worden opgenomen, terwijl in het eerste staatje een dergelijke leening meermalen voorkomt, doch telkens slechts voor het gedeelte, dat in een bepaalde periode wordt opgenomen.

In de rubriek der overige doeleinden moeten enkele provinciale en gemeenteleeningen worden verantwoord, waarvoor een splitsing naar de aangegeven doeleinden niet mogelijk was. Tevens zijn in deze rubriek opgenomen de leeningen gesloten ten behoeve van electriciteits- en gasbedrijven.

Voor elk der perioden is het bedrag van laatstgenoemde leeningen hieronder vermeld, waaruit blijkt, dat deze rubriek bijna geheel haar belang ontleent aan deze twee bedrijven.

3. Perioden	Provinciale leeningen		Gemeenteleeningen	
	Electriciteits-	Gas-	Electriciteits-	Gas-
	bedrijven			
	In duizentallen gulden			
1 Mei '24-1 Jan. '29	20.500	—	42.492	25.358
1e halfjaar 1929..	5.010	—	3.259	3.674
2e " 1929..	5.613	—	3.189	1.559
1e " 1930..	11.408	—	11.419	1.064
Totaal....	42.531	—	60.359	32.255

In staat 2 is voor elke periode het grootste bedrag, voor een der doeleinden ingevuld, wederom vet gedrukt, waaruit onmiddellijk te zien is, dat bij de pro-

2. Nominaal bedrag der geconsolideerde leeningen, verdeeld naar de doeleinden (in duizentallen gulden).

Doeleinden ¹⁾	Perioden				
	1 Mei 1924 tot 1 Januari 1929	1e halfjaar 1929	2e halfjaar 1929	1e halfjaar 1930	1 Mei 1924 tot 1 Juli 1930
	Provinciale leeningen				
Volksgezondheid	2.554	—	—	4.768	7.322
Openbare werken	8.121	—	887	4.190	13.198
Eigendommen niet voor den openbaren dienst bestemd.	75	—	—	39	114
Ondersteuning aan behoeftigen en werklozen	1.316	—	—	595	1.911
Handel en nijverheid /.....	865	—	—	—	865
Geldleeningen	39	—	—	193	232
Conversie	90.972	453	3.910	15 883	111.218
Overige doeleinden	26.825	5.010	6.613	12.518	50.966
Totaal der provinciale leen.	130.768	5.463	11.410	38.186	185.827
	Gemeenteleeningen				
Vroegere diensten	2.284	—	2	—	2.286
Algemeen beheer	8.259	1.348	418	287	10.312
Openbare veiligheid	3.644	246	290	377	4.557
Volksgezondheid	38.868	4.260	2.588	2.743	48.459
Volkshuisvesting.....	88.309	8.971	11.756	8.592	117.628
Openbare werken	104.870	12.769	10.605	18.224	146.468
Eigendommen niet voor den openbaren dienst bestemd.	75.751	14.722	17.442	26.222	134.137
Onderw., kunsten en wetens.	74.004	6.450	9.071	17.568	107.093
Ondersteuning aan behoeftigen en werklozen	6.672	1.066	88	440	8.266
Landbouw	123	12	1.503	3	1.641
Handel en nijverheid	49.535	3.542	3.186	2.554	58.817
Belastingen	234	—	3	—	237
Kasgeldvoorzieningen.....	383	—	—	2	385
Geldleeningen	2.049	76	349	436	2.910
Conversie	497.420	20.904	11.542	38.677	568.543
Overige doeleinden	76.419	8.230	4.907	13.853	103.409
Tot. der gemeenteleeningen.	1.028.823	82.595	73.750	129.978	1.315.146
waarvan voor de groep van gemeenten					
boven 100.000 inwoners	513.247	42.040	27.270	60.873	643.430
van 50.001-100.000 "	132.563	13.567	12.630	16.890	175.650
" 20.001- 50.000 "	152.371	10.431	13.781	30.324	206.907
" 10.001- 20.000 "	85.581	4.855	4.192	8.355	102.983
" 5.001- 10.000 "	83.767	6.810	8.628	6.210	105.415
" minder dan 5.001 "	61.293	4.893	7.248	7.326	80.760

¹⁾ Voor een nadere omschrijving van de uitgaven ressorteerende onder de verschillende rubrieken zij verwezen naar het begrotingsmodel A der gemeenten, opgenomen in het Provinciaal Blad over 1923 van elk der provinciën. Tot de rubriek „Vroegere diensten” behooren de achterstallige uitgaven van vorige dienstjaren.

vinciale leeningen over de periode 1 Mei 1924—1 Januari 1929, over het 1e halfjaar 1930 en over het geheele tijdvak, alsmede bij de gemeenteleeningen over alle tijdvakken behalve over het 2e halfjaar 1929 de grootste bedragen voor conversiedoeleinden zijn besteed. In het thans volgend staatje zijn deze bedragen nog eens gesteld naast de voor andere doeleinden geleende bedragen en naast het totaal van alle leeningen.

4. Perioden	Totaal der leeningen	Waarvan bestemd voor	
		conversie doeleinden	andere doeleinden
	× f 1000	× f 1000	× f 1000
Provinciale leeningen			
1 Mei 1924—1 Nov. 1924..	4.000	—	4.000
1 Nov. 1924—1 Mei 1925..	2.200	2.200	—
1 Mei 1925—1 Nov. 1925..	45.869	43.618	2.251
1 Nov. 1925—1 Mei 1926..	8.805	4.070	4.735
1 Mei 1926—1 Nov. 1926..	12.587	8.087	4.500
1 Nov. 1926—1 Mei 1927..	22.820	19.920	2.900
1 Mei 1927—1 Nov. 1927..	16.968	2.146	14.822
1 Nov. 1927—1 Mei 1928..	11.931	10.931	1.000
1 Mei 1928—1 Nov. 1928..	3.150	—	3.150
1 Nov. 1928—1 Jan. 1929..	2.438	—	2.438
1e halfjaar 1929	5.463	453	5.010
2e " 1929	11.410	3.910	7.500
1e " 1930	38.186	15.883	22.303
Totaal	185.827	111.218	74.609
Gemeenteleeningen			
1 Mei 1924—1 Nov. 1924..	44.575	268	44.307
1 Nov. 1924—1 Mei 1925..	120.227	50.050	70.177
1 Mei 1925—1 Nov. 1925..	138.406	101.682	36.724
1 Nov. 1925—1 Mei 1926..	176.047	111.737	64.310
1 Mei 1926—1 Nov. 1926..	134.829	73.208	61.621
1 Nov. 1926—1 Mei 1927..	98.007	51.230	46.777
1 Mei 1927—1 Nov. 1927..	106.290	39.852	66.438
1 Nov. 1927—1 Mei 1928..	118.671	42.084	76.587
1 Mei 1928—1 Nov. 1928..	69.180	14.592	54.588
1 Nov. 1928—1 Jan. 1929..	22.591	12.717	9.874
1e halfjaar 1929	82.595	20.904	61.691
2e " 1929	73.750	11.542	62.208
1e " 1930	129.978	38.677	91.301
Totaal	1.315.146	568.543	746.603

Blijkens de totaalcijfers van dit staatje was 60 pCt. van alle provinciale leeningen en 43 pCt. van alle gemeenteleeningen voor conversie bestemd. Voor de provinciale leeningen is over de periode 1 Mei—1 No-

vember 1925, 1 Mei 1926—1 Mei 1927 en 1 November 1927—1 Mei 1928 en voor de gemeenteleeningen behalve over de eerste twee tijdvakken nog van 1 November 1925—1 Mei 1926 en van 1 November 1928—1 Januari 1929 het voor conversiedoeleinden geleende bedrag zelfs grooter dan het bedrag voor andere doeleinden bestemd. Doch ook in de latere halfjaren blijken nog zoowel door provinciën als door gemeenten tot zeer belangrijke bedragen conversieleeningen te zijn gesloten.

Behalve voor conversiedoeleinden en ten behoeve van electriciteits- en gasbedrijven, zijn blijkens de slotkolom van het tweede staatje door de gezamenlijke gemeenten sinds 1 Mei 1924 nog belangrijke bedragen geleend voor openbare werken (146 miljoen of 11 pCt. van het in totaal geleende bedrag), voor eigendommen niet voor den openbaren dienst bestemd (134 miljoen of 10 pCt.), voor volkshuisvesting (118 miljoen of 9 pCt.), voor onderwijs, kunsten en wetenschappen (107 miljoen of 8 pCt.), voor handel en nijverheid (59 miljoen of 4,5 pCt.), alsmede voor volksgezondheid (48 miljoen of 4 pCt.).

Voor bijna alle perioden blijkt ongeveer de helft van het totaal der leeningen voor rekening te komen van Amsterdam, 's-Gravenhage, Rotterdam en Utrecht, terwijl als regel de geleende bedragen kleiner worden voor de groepen van gemeenten met gemiddeld een lager aantal inwoners. De kleinste bedragen worden aangetroffen voor de groep van minder dan 5001 inwoners over het tijdvak van 1 Mei 1924—1 Januari 1929 en over het geheele tijdvak van 1 Mei 1924—1 Juli 1930, voor de groep van 10.001—20.000 inwoners over het jaar 1929 en voor de groep van 5001—10.000 inwoners over het 1e halfjaar 1930.

Een inzicht in de daling van den rentevoet kan men verkrijgen uit onderstaand overzicht, waarin voor elk kwartaal de door de gemeenten opgenomen bedragen, naar enkele rentepercentagegroepen worden verdeeld. Voor de niet tegen den parikoers gesloten leeningen is telkens berekend, hoe groot de rentevoet zou geweest zijn, wanneer deze leeningen tegen parikoers waren uitgegeven. Tevens zijn in dit staatje de verhoudingscijfers vermeld t.a.v. het totaalbedrag, dat in elke periode is opgenomen.

5. Perioden	Verdeling naar rentepercentages												
	Ben. 4,5%	4,5-5%	5-5,5%	5,5-6%	6-6,5%	6,5-7%	Totaal der leeningen	Ben. 4,5%	4,5-5%	5-5,5%	5,5-6%	6-6,5%	6,5-7%
Absolute bedragen in duizendtallen gulden.													
1 Mei '24-1 Aug. '24..	186	198	457	792	16.948	1.263	19.843	0,93	1,00	2,30	3,99	85,41	6,37
1 Aug. '24-1 Nov. '24..	12	68	337	527	16.496	1.813	19.254	0,06	0,35	1,75	2,74	85,68	9,42
1 Nov. '24-1 Feb. '25..	111	86	2.946	15.502	19.916	1.047	39.609	0,29	0,21	7,44	39,14	50,28	2,64
1 Feb. '25-1 Mei '25..	11	55	40.595	37.072	3.895	136	81.763	0,01	0,07	49,65	45,34	4,76	0,17
1 Mei '25-1 Aug. '25..	¹⁾ 89	142	66.302	9.801	395	40	81.769	0,11	0,17	81,09	11,99	0,48	0,05
1 Aug. '25-1 Nov. '25..	6	24.571	26.758	1.827	33	36	53.232	0,01	46,16	50,27	3,43	0,06	0,07
1 Nov. '25-1 Feb. '26..	713	70.362	43.726	1.489	0,3	—	116.291	0,61	60,51	37,60	1,28	0,00	—
1 Feb. '26-1 Mei '26..	459	52.295	8.459	14	—	—	61.227	0,75	85,41	13,82	0,02	—	—
1 Mei '26-1 Aug. '26..	152	68.686	5.710	14	—	—	74.562	0,20	92,12	7,66	0,02	—	—
1 Aug. '26-1 Nov. '26..	62	55.161	5.796	108	8	—	61.135	0,10	90,23	9,48	0,18	0,01	—
1 Nov. '26-1 Feb. '27..	56	72.990	1.487	—	—	—	74.533	0,08	97,93	1,99	—	—	—
1 Feb. '27-1 Mei '27..	137	22.376	546	—	—	—	23.059	0,59	97,04	2,37	—	—	—
1 Mei '27-1 Aug. '27..	532	43.172	2.183	5	—	—	45.892	1,16	94,07	4,76	0,01	—	—
1 Aug. '27-1 Nov. '27..	2.109	57.854	1.774	—	—	—	61.737	3,41	93,71	2,88	—	—	—
1 Nov. '27-1 Feb. '28..	243	34.666	1.418	2	—	—	36.329	0,67	95,41	3,91	0,01	—	—
1 Feb. '28-1 Mei '28..	86	80.453	820	—	—	—	81.359	0,11	98,88	1,01	—	—	—
1 Mei '28-1 Aug. '28..	68	34.290	689	—	—	—	35.047	0,19	97,84	1,97	—	—	—
1 Aug. '28-1 Nov. '28..	123	31.423	67	2	—	—	31.615	0,39	99,39	0,21	0,01	—	—
1 Nov. '28-1 Jan. '29..	1.216	24.251	43	—	—	—	25.510	4,76	95,07	0,17	—	—	—
1e kwartaal 1929	12	65.722	161	—	—	—	65.895	0,02	99,74	0,24	—	—	—
2e " 1929	84	13.695	523	—	—	—	14.302	0,59	95,76	3,65	—	—	—
3e " 1929	210	24.659	1.674	—	—	—	26.544	0,79	92,90	6,31	—	—	—
4e " 1929	1.023	42.118	3.102	—	—	—	46.244	2,22	91,07	6,71	—	—	—
1e " 1930	10.402	92.140	2.901	10	—	—	105.453	9,87	87,37	2,75	0,01	—	—
2e " 1930	6.073	18.285	440	—	—	—	24.797	24,49	73,74	1,77	—	—	—

¹⁾ In dit cijfer is niet begrepen de door Amsterdam opgenomen premieleening van f 5.000.000,—, rentende 3 pCt., die in verband met haar bijzonder karakter in deze tabel buiten rekening is gelaten.

²⁾ De som van de verhoudingscijfers der periode 1 Mei—1 Augustus 1925 is kleiner dan 100 in verband met de in noot 1 genoemde omstandigheid en de procentering op het totaal opgenomen bedrag.

Voor elke periode zijn de hoogste bedragen vet gedrukt.

De bedragen, die tegen een lageren rentevoet dan 4.5 pCt. of geheel renteloos werden opgenomen, zijn tot en met 1929 van betrekkelijk weinig belang. Daarna komen in deze groep als gevolg van de daling van den rentevoet hogere bedragen voor, in het tweede kwartaal van 1930 is zelfs ruim 24 pCt. van het totaal geleende bedrag in deze groep verantwoord.

Kwamen over de eerste drie kwartalen nog de hoogste percentages voor in de groep van 6—6.5 pCt., in de drie volgende kwartalen is dit het geval voor de groep van 5—5.5 pCt., terwijl voor alle verdere kwartalen het hoogste percentage reeds valt in de groep van 4.5—5 pCt.

In de periode van 1 November 1925 tot 1 November 1926 is in totaal slechts f 8300 geleend, waarvoor 6 pCt. of meer moest betaald worden, terwijl daarna in totaal nog slechts f 19.000 is geleend tegen een rentevoet van 5.5 tot 6 pCt.

De concentratie op een rentevoet van 4.5 tot 5 pCt. is het sterkst in het eerste kwartaal van 1929 (99.74 pCt.), in de periode 1 Augustus tot 1 November 1928 is dit percentage iets lager (99.39 pCt.), terwijl het voor geen der kwartalen van 1 Mei 1926 af tot het eind van 1929 daalt beneden 90.

Daarna onderging het percentage een snelle daling tot bijna 74 pCt. over het 2e kwartaal 1930.

De snelle stijging van het percentage der groep van 5—5.5 pCt. in den loop van 1929, blijkt tot staan te zijn gekomen aan het eind van dit jaar, waarna in het eerste halfjaar van 1930 wederom een sterke daling intrad.

Betreffende de Rijksvoorschotten, waaromtrent van 1 Januari 1929 af gegevens in de driemaandelijksche statistiek worden opgenomen, kunnen nog de volgende bijzonderheden worden medegedeeld:

Perioden	Nominiaal bedrag der Rijksvoorschotten, verdeeld naar rentepercentages (in duizendtallen gulden).						
	Ren- teloos	Bene- den 4 %	4-4,5 %	4,5-5 %	5-6 %	6 % en hooger	Totaal
1e halfj. 1929	68	52	1251	1407	1500	—	4279
2e „ 1929	21	—	822	2689	1330	28	4890
1e „ 1930	249	1	723	2251	905	5	4134
Totaal..	338	53	2796	6347	3735	33	13303

In het eerste halfjaar 1929 ontvingen 142 gemeenten een Rijksvoorschot, in het tweede halfjaar 1929 was dit het geval met 137 gemeenten en in het eerste halfjaar 1930 met 187 gemeenten. Opgemerkt zij, dat in de kolom renteloos ook de voorschotten begrepen zijn, die dit slechts gedurende enkele jaren zijn, en waarvoor in de volgende jaren een telkens stijgende rente moet worden bedoeld, tot het maximum van 4 pCt. bereikt is.

Voor de verdeling der Rijksvoorschotten naar de doeleinden moet worden uitgegaan van een totaalbedrag van f 30.088.000, waarvan in de drie genoemde halfjaren achtereenvolgens werd geleend ten behoeve der volkshuisvesting (woningbouw) f 18.164.000, f 4.840.000 en f 4.160.000, ten behoeve van den landbouw (uitvoering landarbeiderswet en stichting van boerderijen op woesten grond) resp. f 797.000, f 604.000 en f 826.000, ten behoeve van bebossching van woeste gronden resp. f 9000, f 9000 en f 1.109.000 en ten behoeve der volksgezondheid (aanleg van waterleidingen) in het tweede halfjaar 1929 f 69.000.

Voor het verschil tusschen het totaalbedrag der Rijksvoorschotten, verdeeld naar de doeleinden en naar de rentepercentages geldt dezelfde oorzaak als hiervóór werd vermeld ten aanzien der gewone leeningen. Alleen moge hieraan worden toegevoegd, dat in het bedrag van f 30.088.000 niet zijn begrepen de gedeelten der voorschotten, die reeds vóór 1929 werden opgenomen, zoodat dit cijfer tot uitdrukking brengt het bedrag der Rijksvoorschotten, waarover van 1 Januari 1929 af hoogstens nog kan worden

beschikt en waarop sinds dien datum geheele of gedeeltelijke uitbetaling plaats vond.

De aandacht zij ten slotte erop gevestigd, dat alle hierboven vermelde gegevens uitsluitend betrekking hebben op door provinciën of gemeenten *nieuw* gesloten leeningen, de ontvangen Rijksvoorschotten inbegrepen.

Voor meer uitvoerige bijzonderheden zij voor deze leeningen verwezen naar de hiervoren reeds genoemde driemaandelijksche statistiek, opgenomen in het Maandschrift van het Centraal Bureau voor de Statistiek, waarin ook gegevens voorkomen betreffende de kaspositie der provinciën en gemeenten.

Betreffende den *bestaanden* schuldenlast der gemeenten op 1 Januari 1924 en verdere jaren komen bijzonderheden voor in de inleiding van de Statistiek der gemeentefinanciën en in de Jaarcijfers voor Nederland, welke publicaties eveneens door het Centraal Bureau voor de Statistiek worden bewerkt. V.

Indexcijfers van groothandelsprijzen.

„The Economist” schrijft: Einde October gaf ons indexcijfer voor groothandelsprijzen met 72.4 (1927 = 100) een verdere daling van 1.1 pCt. te zien, in vergelijking met een daling van 3.8 pCt. gedurende September, 1.9 pCt. gedurende Augustus en 1.5 pCt. gedurende Juli. Ons indexcijfer is thans 19.7 pCt. lager dan een jaar geleden.

Gemiddelde 1927 = 100

	Oct. 1929	Juli 1930	Aug. 1930	Sept. 1930	Oct. 1930
Granen en Vleesch....	94.4	84.2	82.5	79.5	76.8
Andere voedings en ge- notmiddelen.....	85.0	76.3	75.2	74.5	73.7
Weefstoffen.....	85.2	63.6	61.7	56.9	55.8
Delfstoffen.....	94.6	82.1	81.5	79.5	79.1
Diversen.....	90.7	81.5	79.7	76.7	77.7
Totaal.....	90.2	77.6	76.1	73.2	72.4

Het ware prematuur reeds thans te concluderen, dat het verlangzaamde tempo van de daling gedurende de laatste maand erop wijst, dat de langdurige en catastrophale daling definitief een keerpunt nadert. Tegelijkertijd openbaart de derde tabel, die de prijsveranderingen weergeeft van elk afzonderlijk artikel, dat ons indexcijfer omvat, een of twee bemoeidigende factoren. Belangrijke artikelen, zooals suiker, katoen en rubber stegen beduidend in prijs gedurende de afgelopen maand; de prijsdaling voor buitenlandse tarwe kwam tenminste tijdelijk tot staan en hoewel de lood- en tinnoteeringen weder lager waren, was koper hoger. De andere schommelingen waren onregelmatig, hoewel de dalingen op den voorgrond traden. Maïs, rijst en schapenvleesch waren veel goedkooper en de prijzen voor wol, zijde en jute daalden

Data	Granen en vleesch	Andere voedings- en genotm.	Weefstoffen	Delfstoffen	Diversen	Totaal
1913	100	100	100	100	100	100
Gemiddelde 1925..	168.4	204.2	194.6	139.8	126.2	160.9
1926..	151.7	195.3	152.6	149.8	120.7	149.4
1927..	147.6	202.2	157.0	125.1	116.1	143.7
1928..	152.9	189.7	165.0	115.2	111.2	140.9
1929..	143.0	173.5	144.7	119.6	105.0	132.8
Einde Oct. 1929..	139.3	171.9	133.7	118.3	105.3	129.6
Nov. „ ..	133.7	169.9	131.2	115.6	104.2	126.9
Dec. „ ..	136.2	169.1	129.6	115.6	103.5	126.9
Jan. 1930..	131.6	168.0	120.4	115.8	102.1	123.7
Feb. „ ..	126.0	167.8	117.2	113.2	101.0	121.0
Maart „ ..	125.0	167.2	114.6	112.3	99.2	119.4
April „ ..	125.3	163.4	114.4	107.1	96.6	117.2
Mei „ ..	121.0	159.7	111.6	105.4	98.0	115.8
Juni „ ..	121.3	157.3	104.4	103.5	97.6	113.2
Juli „ ..	124.2	154.3	99.8	102.7	94.6	111.5
Aug. „ ..	121.7	152.1	96.8	101.9	92.5	109.3
Sept. „ ..	117.3	150.7	89.3	99.4	89.0	105.2
Oct. „ ..	113.3	149.0	87.6	98.9	90.2	104.0

	Prijzen			Prijzen			Prijzen	
	Toe-(+)ofafnem(-) in perc. vergeleken met			Toe-(+)ofafnem(-) in perc. vergeleken met			Toe-(+)ofafnem(-) in perc. vergeleken met	
	vor. maand	vorig jaar		vor. maand	vorig jaar		vor. maand	vorig jaar
Tarwe (buitenl.)...	+ 0,8	- 41,2	Katoen (Am.).....	+ 9,5	- 36,8	Hout (Eng.).....	..	..
" (Eng.).....	- 2,4	- 26,9	" (Egypt.)...	+ 2,1	- 34,5	" (Zweedach) ..	..	- 5,3
Meel.....	- 5,3	- 28,9	Garen.....	+ 5,3	- 24,1	Cement.....	..	..
Gerst.....	+ 16,6	- 1,7	Laken.....	- 1,2	- 18,0	Huiden.....	+ 1,6	..
Haver.....	+ 1,3	- 21,5	Wol (Eng.).....	- 6,7	- 39,1	Leder.....	- 2,2	+ 4,8
Maïs.....	- 14,6	- 40,1	" (Austr.).....	- 4,3	- 29,0	Benzine No. 1....	..	- 11,4
Rijst.....	- 13,6	- 30,9	" (tops).....	- 7,7	- 27,3	Petroleum.....	..	- 4,2
Aardappelen.....	..	+ 26,3	Zijde.....	- 13,5	- 45,1	Stookolie.....	..	..
Rundvleesch (Eng.)..	- 11,0	- 6,6	Vlas.....	..	- 35,5	Lijnolie.....	- 2,7	- 38,8
" (Arg.).....	- 3,3	+ 3,5	Hennep.....	+ 4,5	- 34,3	Talk.....	..	- 28,4
Schapenvl. (Eng.)..	- 15,6	- 5,1	Jute.....	- 6,6	- 44,3	Rubber.....	+ 20,0	- 52,0
" (N. Z.).....	- 2,0	- 12,9	Weefstoffen.....	- 1,9	- 34,5	Soda.....	..	..
Varkensvl.(Deensch)	+ 9,8	- 30,5	Ruw-IJzer.....	..	- 12,4	Amm. Sulphaat ...	..	- 24,1
Granen en Vleesch..	- 3,4	- 18,6	Stalen rails.....	..	..	Creosoot.....	+ 3,4	- 14,8
Thee.....	- 11,7	+ 4,3	IJzeren staven...	..	..	Diversen.....	+ 1,3	- 14,3
Koffie.....	- 1,7	- 12,5	Blik.....	..	- 9,3	Totaal.....	- 1,1	- 19,7
Cacao.....	- 3,7	- 16,1	Kolen (Welsch exp.)	..	- 0,6			
Rietsuiker.....	+ 9,2	- 8,8	" (Dur. Gas.)..	..	- 9,7			
Bietsuiker.....	+ 7,8	- 11,7	" (huisbrand) ..	+ 7,0	+ 9,5			
Kaas (Can.).....	- 1,9	- 20,0	Lood.....	- 6,9	- 29,2			
Boter (Deensche)...	+ 2,7	- 23,5	Tin.....	- 5,7	- 37,5			
Kokosolie.....	- 1,9	- 21,2	Koper.....	+ 1,1	- 38,0			
Tabak.....	..	- 6,7	Ongez. Zink.....	..	- 34,4			
Andere voedings- en Genotmiddelen...	- 1,1	- 13,3	Delfstoffen.....	- 0,5	- 16,4			

nog steeds: Engelsche gerst, Deensch varkensvleesch, hennep en huisbrand stegen alle.

De tweede tabel toont het verloop van ons indexcijfer, herleid tot een percentage van 1913.

Indien men 1924 als 100 neemt, bedraagt ons indexcijfer voor October 62.6 tegenover 63.3 einde September en 78.0 een jaar geleden. Of de jongste diagnose van de F.B.I., dat „de krachten, die verantwoordelijk zijn voor de prijsneerstorting in de geheele wereld, uitgeput schijnen te zijn”, juist is, zal het prijsverloop gedurende de eerstkomende maanden moeten aantonen.

Voorts volgt hier nog een overzicht van het prijsverloop in een aantal belangrijke landen:

	Ver. Staten ¹⁾	Frankrijk	Italië	Duitsch- land ²⁾	Zwitserland	Zweden	Nederland ³⁾	Japan
November 1913..	70 ⁴⁾	100 ⁶⁾	100	100	100 ⁷⁾	100	100	100
November 1918..	..	358	438	..	..	367	392	214
Hoogste 1920..	..	591	679	..	325	366	297	322
Gemiddelde 1925..	103 ⁵⁾	555 ⁶⁾	646	142 ⁵⁾	..	161	155	202
" 1926..	100 ⁵⁾	703	654	134	145	149	145	179
" 1927..	95	618	527	138	142	146	148	170
" 1928..	92	621	491	140	145	148	149	171
" 1929..	96	611	481	137	141	140	142	166
September 1929..	98	597	472	138	142	140	141	164
October.....	96	590	470	137	142	138	140	163
November.....	94	584	464	136	140	135	137	160
December.....	94	576	459	134	139	134	135	155
Januari 1930..	93	564	453	132	136	131	131	152
Februari.....	92	564	445	129	133	128	126	151
Maart.....	91	554	436	126	131	125	122	148
April.....	91	549	429	127	129	124	122	146
Mei.....	89	542	420	126	128	123	118	143
Juni.....	87	533	412	124	126	123	118	137
Juli.....	84	538	401	125	126	121	115	133
Augustus.....	84	532	403	125	126	121	114	133
September.....	..	525	398	123	123	119	112	..

¹⁾ Bureau of Labour. ²⁾ Stat. Reichsamt. ³⁾ Sedert 1922 gebaseerd op 48 artikelen. ⁴⁾ 1926 = 100. ⁵⁾ Jaargemiddelde. ⁶⁾ Sedert October 1923: Juli 1914 = 100. ⁷⁾ Midden 1914 = 100.

De volgende opmerkingen zijn ontleend aan de desbetreffende maandstatistiek van het Centraal Bureau voor de Statistiek en hebben betrekking op de Nederlandsche indexcijfers 1913 = 100.

Bij beschouwing der indexcijfers over September 1930 in vergelijking met die der vorige maand blijkt, dat zoowel het algemeen indexcijfer als dat der voedingsmiddelen met 2 punten (resp. 1.8 en 1.7 pCt.) is gedaald.

Tegenover een prijsstijging van 13 artikelen (w.o. 8 voedingsmiddelen) met in totaal 114 punten (w.o. eieren met 26, melk met 23, hooi met 15, aardappelen

met 12 en thee met 11 punten) staat een prijsdaling van 24 artikelen (16 voedingsmiddelen) met in totaal 198 punten (w.o. peper met 38, tarwe met 32, haver met 17, lijnolie met 14, maïs met 13, hout en rogge elk met 11 punten).

In vergelijking met de prijzen van Augustus jl. is in September de stijging in procenten als volgt: eieren met 20.6, melk 19.0, hooi 15.7, aardappelen en thee 8.8, kalfsvleesch 8.5, paardehuiden 5.6, runderhuiden 4.2, boter 3.8, terpentijnolie 3.4, zilver 3.3, macaroni 1.4 en zwavelzure ammoniak 1.1; de daling in procenten is voor: tarwe 31.0, haver en peper 21.6, rogge 15.1, maïs 11.8, gerst 9.7, lijnolie 9.3, katoen 8.9, hout 8.0, groene erwten 7.7, hennep 7.0, koffie 4.3, kaas 3.5, hars 3.1, T-ijzer 3.1, vlas 2.8, tin 2.7, lamsvleesch 2.3, zemelen 2.0, cacao 1.2, suiker 1.0, rundvleesch 0.9, rijst 0.7 en alcohol 0.5.

Kosten van het levensonderhoud bij arbeidersgezinnen en gezinnen van meergegoeden te Amsterdam.

Gedurende het derde kwartaal stonden de kosten van het levensonderhoud thans wederom zoo goed als uitsluitend onder den invloed van seizoenschommelingen, zooals blijkt uit de berekening van de indexcijfers voor September jl. Deze indexcijfers zijn:

voor arbeidersgezinnen 91.8 (tegen 91.8 in Juni jl. en 94.4 in September 1929) en

voor gezinnen van meergegoeden 93.7 (tegen 94.1 in Juni jl. en 95.3 in September 1929).

Voor arbeidersgezinnen bleef het indexcijfer dus onveranderd sedert het vorige kwartaal, voor beter gesitueerden onderging het een geringe daling en wel met 0.4 pCt.

In de werking van de prijzen, welke hiertoe aanleiding gaf, zijn dezelfde twee tegengestelde bewegingen te onderscheiden, waarop in de driemaandelijkse publicaties herhaaldelijk werd gewezen en waarvan de eene de groepen melk, eieren, vetten, de andere, de rubrieken aardappelen, groenten, fruit betreft. In het najaar gaan laatstgenoemde groepen in dalende richting en het effect dier daling pleegt bovendien grooter te zijn dan de stijging van de eerste. Ook dit jaar was zulks het geval, doch in de cijfers voor de arbeidersgezinnen is het verschil niet merkbaar en voor de gezinnen van meergegoeden is het kleiner dan het voorgaande jaar. De oorzaak daarvan ligt vooral hierin, eenerzijds dat de voorjaarssoorten van aardappelen, groenten en fruit in Juni van dit jaar niet

zoo duur waren als in dezelfde maand van 1929, waardoor de verlaging van Juni op September uiteraard ook kleiner was, anderzijds dat deze verlaging voor de betersitueerden niettemin groter bleef dan voor de arbeiders, doordat de fijnere soorten, waarmee voor de eersten rekening gehouden wordt, in het voorjaar steeds op een belangrijk hooger prijsniveau zijn dan de soorten, die in het najaar aan de markt komen.

Omtrent de stijging bij melk, eieren en vetten (natuurboter) is niets bijzonders te vermelden. Zij betref in gelijke mate beide categoriën van gezinnen.

Behalve bovengenoemde artikelen, waarvan het prijsverloop op de beweging van het indexcijfer den stempel drukt, verdienen nog enkele andere rubrieken de aandacht, waarvoor sedert Juni jl. deels een verhooging deels een verlaging waar te nemen valt, doch waarvan de schommelingen binnen enge grenzen bleven.

Een verhooging vertoonen de posten visch, vleesch (kalfsvleesch en sommige vleeschwaren), brandstof (winterprijzen) en grutterswaren (capucijners en, voor zoover de arbeiders betreft erwten en bruine boonen).

Een verlaging daarentegen is te vermelden bij de rubrieken brood, beschuit en koek, kruidenierswaren, dranken, schocisiel, bovendien voor de arbeidersgezinnen lijn kaas en kleeding en voor de gezinnen van meergegoeden bij toilet-, wasch- en schoonmaakartikelen. Voor de arbeidersgezinnen werd reeds een verlaging van dezen laatsten post geregistreerd bij de berekeningen over Juni. De daling bij kruidenierswaren is het gevolg van prijsverlaging der goedkopere thee- en koffiemerken (arbeidersgezinnen) en van sommige soorten chocolade en snoeperij (betersitueerden); die bij de rubriek brood, van het goedkoopster worden van beschuit en koek.

Verscheidene van laatstgenoemde prijsbewegingen zijn echter niet belangrijk genoeg om waarneembaar te worden in de berekende uitgaven per verbruikseenheid, zooals zij in achterstaande tabel gepubliceerd worden.

Op de basis van de prijzen vóór den oorlog = 100 waren de indexcijfers over September 1930 voor arbeidersgezinnen 162.1 en voor gezinnen van meergegoeden 165.4.

	Arbeidersgezinnen. Gemiddelde inkomsten f 1902 per gezin.			Gezinnen v. meergeg Gemiddelde inkomsten f 8527 per gezin.		
	Voe- ding ¹⁾	Rest ²⁾	Totaal	Voe- ding ¹⁾	Rest ²⁾	Totaal
Gemidd. uitgave p. gezinseenheid ³⁾ in centen gedurende het jaar 1 Oct. 1923-30 September 1924. ⁴⁾	493	608½	1101	925½	2900	3825½
Bedragen in centen, welke per gezinseenheid zouden zijn uitgegeven, indien besteed aan hetzelfde als in het jaar 1 Oct. '23-30 Sept. '24 in:						
Sept. 1928....	465	589½	1064½	3797	12850	16647
Dec. 1928....	460½	586½	1047½	3823	12847	16670
Maart 1929....	456½	592½	1049	3756	12833	16589
Juni 1929....	463	590	1053	3736	12832	16768
Sept. 1929....	448	591½	1039½	3750	12812	16562
Dec. 1929....	455	590½	1045½	3797	12806	16603
Maart 1930....	427½	589	1016½	3713	12734	16247
Juni 1930....	426	586	1012	3622	12700	16322
Sept. 1930....	428½	583½	1012	3578	12695	16273

¹⁾ Brood, beschuit, koek grutterswaren, melk, kaas, eieren vleesch, visch, vetten, suiker, andere krui en erswaren, aardappelen, groenten, fruit dranken, maaltijden buitenshuis bereid, berek. voed. vacantie buiten Amsterdam.

²⁾ Kleeding, schoei-el, huishuur, brandstof, gas, electriciteit, toilet-, wasch-, schoonmaakartikelen, woni-ginrich iug nuisraad, fond gel ten, contributie, periodieken, rooken, ontspanning, spoor, tram, diversen (incl. hulp in de huishouding).

³⁾ De herleiding tot gezinseenheden geschiedt aldus. dat de man geldt v or 1, de vrouw voor 0.1, een kind in het eerste levensjaar voor 0.15, in het tweede voor 0.2, in het derde voor 0.3 volwassenen en zoo geleidelijk opklimmende met 0.05 voor elk leeftijdsjaar.

⁴⁾ Voor d arbeidersgezinnen hebben de cijfers betrekking op wekelijksche uitgaven; voor de gezinnen van meergegoeden op maandelijksche uitgaven.

Alleen van de gegevens over 1927 zijn de cijfers voor de laatstgenoemde gezinnen berekend op basis van de wekelijksche uitgaven.

Maanden	Indexcijfers voor arbeidersgezinnen op de basis van		Indexcijfers voor gezinnen v. meergegoeden op de basis van	
	de periode 1911/13=100	de periode 1 Oct. 1923-30 Sept. 1924 = 100	de periode 1911/13=100	de periode 1 Oct. 1923-30 Sept. 1924 = 100
1911/13	100		100	
Mrt. 1920	213,7		198,3	
Dec. 1920	221,6			
Juni 1921	207,9			
Dec. 1921	190,4			
Juni 1922	186,8			
Dec. 1922	176,3			
Juni 1923	173,5			
Dec. 1923	177,6			
Mrt. 1924	179,1	176,6	100	176,5
Juni 1924	173,			
Sept. 1924	176,3			
Dec. 1924	180,8			
Juni 1925	179,1			
Dec. 1925	177,2			
Juni 1926	170,9	96,8	171,7	97,3
Dec. 1926	167,8	95,0	169,5	96,1
Juni 1927	167,4	94,8	168,9	95,7
Dec. 1927	169,5	96,0	169,3	95,9
Juni 1928	170,4	96,5	170,5	96,6
Dec. 1928	167,9	95,1	169,4	96,0
Juni 1929	169,0	95,7	170,7	96,7
Sept. 1929	166,7	94,4	168,2	95,3
Dec. 1929	167,4	94,8	167,7	95,6
Mrt. 1930	162,8	92,2	165,0	93,5
Juni 1930	162,1	91,8	166,1	94,1
Sept. 1930	162,1	91,8	165,4	93,7

MAANDCIJFERS.

EMISSIES IN OCTOBER 1930.

Prov. en Gemeentelijke Leeningen¹⁾ f 6.483.025,— zijnde:
 Nederland
 Prov. Gelderl. f 2.500.000
 4 1/2% obl. à 97 1/2% ..... f 2.425.000
 Gem. Eindhov. f 3.000.000
 4 1/2% obl. à 96 1/8% ..... f 2.883.750
 Gemeente Goes f 1.228.000
 4 1/2% obl. à 95 1/8% ..... f 1.174.275

Hypothekbanken ..... „ 167.000,— zijnde:

Nederland
 Aandeelen
 Alg. Friesche Hyp. Bank f 500.000 aand. à 150%²⁾, waarop 10% gestort .. f 75.000
 Amsterd. Hypotheekbank f 200.000 aand. à 150%³⁾, waarop 20% gestort .. f 60.000
 Groningsche Hypoth.bank f 200.000 aand. à 160%⁴⁾, waarop 10% gestort .. f 32.000

Industrieelle Ondernemingen ..... „ 3.570.000,— zijnde:

Nederland
 Aandeelen
 Heemaf f 675.000⁵⁾ aand. à 100% ..... f 675.000

Luxemburg
 Obligatiën
 Ac éries Réunies de Bur-bach-Eich-Dudelange (A.R.B.E.D.) f 3.000.000 5% obl. 96 1/2% ..... f 2.895.000

Kerkelijke leeningen⁶⁾ ..... „ 1.218.320,—

Nederland ..... f 236.870
 België ..... f 345.500
 Italië ..... f 380.000
 Oostenrijk ..... f 255.950

Diversen ..... „ 5.025.000,— zijnde:

Nederland
 Obligatiën
 Nat. Grondbezit f 5.000.000 5% obl. à 100 1/2% ..... f 5.025.000

Totaal .... f 16.463.345,—

Totaal der emissies in Januari... f 43.055.525,—
 Februari .. " 55.775.700,—
 Maart .... " 74.544.737,50
 April ..... " 54.721.272,50
 Mei ..... " 36.375.145,—
 Juni ..... " 100.735.512,50
 Juli ..... " 35.182.065,—
 Augustus .. " 17.995.212,50
 September.. " 18.761.923,75
 October ... " 16.463.345,—

Algemeen Totaal⁷⁾..... f 453.610.438,75

Bovendien:

f 23.940.000,— 3/m. Schatkistpromessen a f 995,80
 " 7.120.000,— 6/m. " " 990,52
 " 23.154.000,— 4 % Schatkistbiljetten " " 1.005,35

Voorts werd in de afgelopen maand hier te lande de inschrijving opengesteld op een beperkt bedrag:

- 5 % obl. Stad Antwerpen a 95 3/4 % (introductie);
- 5 % obl. Mij. Stadhouderslaan tot Expl. v. onr. goed. a 98 3/4 %;
- Aand. Nation. Beleggingsdepot a f 379,50 p. fractie (introd.);
- Aand. Diversified Trustee Shares a \$ 7 1/8 p. aand. (introd.).

- 1) Bovendien conversieleening *Nederland*, Waterschap Eernewoude f 765.000 4 % obl. a 96 3/8 %.
- 2) Koers voor aandeel.; voor vrije inschrijvers 200 %.
- 3) Koers voor aandeel.; voor vrije inschrijvers 175 %.
- 4) Koers voor aandeel.; voor vrije inschrijvers 175 %.
- 5) Vrije inschrijvingen ook toegestaan.
- 6) Bovendien conversie *Nederland* f 775.000.
- 7) In het emissiebedrag der diverse maanden zijn thans de kerkelijke leeningen opgenomen, zoodat de cijfers hooger zijn dan in de vorige overzichten.

	Gulden	Rente-voet	Emissie-koers
R.K. Kerkbest. d. Parochie v. Onze Lieve Vrouwe te Lobith	113.000	4 1/2 %	99 %
Geref. Kerk van Rotterdam, Charlois Congreg. v. O. L. V. Tegelen bij Venlo (conversie)	125.000	5 1/2 %	100 %
R.K. Par. v. O. L. V. v. altijddur. Bijstand, Amsterdam (conversie)..	500.000	5 %	100 %
Abdij der E.E. H.H. Norbertijner van Awerbode.....	275.000	4 1/2 %	98 %
Congreg. der E.E. P.P. der H.H. Harten te Leuven	250.000	6 %	99 %
Orde der Br. v. Barmhartigheid v. d. H. Joannes de Deo „Fate-Bene-Fratelli“ Provinci Lombar-do-Veneta te Milaan	100.000	6 %	98 %
Congregatie der E.E. Zusters van de derde Orde v. d. H. Franciscus, Eggenberg bij Graz	150.000	7 %	96 %
Klooster der E.E. P.P. Carmelieten te Weenen	110.000	7 %	97 %
	150.000	8 %	99 1/2 %

BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN.

Voornaamste posten in duizenden Zwitsersche franken.¹⁾

Data	Kas- en Banktegoed	Dadelijk opdraagbare gelden	Handelsswissels, bankaccepten en schatkisppapier		Uitgezette gelden		Diverse belegg.	Andere activa
			Maximum 3 maanden	van 3-9 maanden	Maximum 3 maanden	van 3-9 maanden		
30 Juni 1930	5.120	23.046	500.647	486.942	68.352	—	1.612	
31 Juli 1930	6.815	80.477	364.594	297.956	429.388	121.580	2.844	
31 Aug. 1930	3.319	107.589	236.974	541.663	516.611	151.886	5.594	
30 Spt. 1930	5.560	68.858	304.553	946.801	179.168	186.818	8.662	
31 Oct. 1930	4.628	28.931	391.513	999.134	156.847 ²⁾	191.864	11.311	

Data	Gestort kapitaal	Bijzondere deposito's op langen termijn	Deposito's op termijn		Dadelijk opdraagbare deposito's (Centr. Banken)	Diverse passiva	Balanstotaal
			Maximum 3 maanden	van 3-6 maanden			
30 Juni 1930	102.500	274.765	438.198		268.426	1.832	1.085.721
31 Juli 1930	102.500	310.601	244.657	329.196	312.974	3.726	1.303.654
31 Aug. 1930	102.500	299.284	410.884	523.047	220.922	6.998	1.563.636
30 Spt. 1930	102.500	302.964	851.450	232.391	200.628	10.486	1.700.420
31 Oct. 1930	102.563	303.246	1.058.601	103.769	203.342	12.707	1.784.228

1) De indeeling van den staat van 30 Juni wijkt eenigszins af van die van de volgende maanden.
 2) Dit bedrag was uitgezet op een termijn van 3-6 maanden

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTOS.

	Disc. Wissels.	3 25 Mrt. '30	Lissabon	7 1/2 2 Juni '30
Ned. Bk.	Bel. Binn. Eff.	3 1/2 4 Oct. '30	Londen	3 1 Mei '30
	Vrsch. in R.C.	3 1/2 4 Oct. '30	Madrid	6 19 Juli '30
Athene		9 2 Dec. '28	N.-York F.R.B.	2 1/2 19 Juni '30
Batavia		4 1/2 10 Mrt. '30	Oslo	4 8 Nov. '30
Belgrado		5 1/2 28 Mei '30	Parijs	2 1/2 1 Mei '30
Berlijn		5 9 Oct. '30	Praag	4 24 Juni '30
Boekarest		9 23 Nov. '29	Pretoria	5 1/2 29 Spt. '30
Brussel		2 1/2 31 Juli '30	Rome	5 1/2 19 Mei '30
Budapest		5 1/2 28 Mei '30	Stockholm	3 1/2 2 Apr. '30
Calcutta		5 10 Juli '30	Tokio	5.1 6 Oct. '30
Dantzig		5 10 Oct. '30	Weenen	5 9 Sept. '30
Helsingfors		6 26 Aug. '30	Warschau	6 1/2 12 Juni '30
Kopenhagen		4 3 Mei '30	Zwits. Nat. Bk.	2 1/2 10 Juli '30

OPEN MARKT.

	1930				1929	1928	1914
	8 Nov.	3/8 Nov.	27 Oct. 1 Nov.	20/25 Oct.	4/9 Nov.	5/10 Nov.	20/24 Juli
Amsterdam Partic.disc.	1 3/8-7/16	1 1/4-7/16	1 7/16-5/8	1 5/16-1/2	4 1/2-3/4	4 3/8-1/2	3 1/2-3/16
Prolong.	1 1/2	1 1/4-1/2	1 1/2	1-3/4	4 3/4-5	4 3/4-5 1/4	2 1/4-3/4
Londen Daggeld...	1 1/4-2	1 1/4-2 1/2	1 1/2-2	1-2	4-6 1/4	2 1/2-4 3/4	1 3/4-2
Partic.disc.	2 1/2-3 1/16	2 1/16-3 1/16	2 1/16	2 1/16-3 1/32	5 1/16-3 1/16	4 3/8	2 1/4-3/4
Berlijn Daggeld...	5 1/4-6 1/2	5 1/4-7 1/2	4-7 1/2	* 3-5	6 1/2-10	4 1/2-8 1/2	—
Partic.disc.	30-55 d...	4 3/4	4 3/4-7/8	4 7/8	4 7/8-5	6 7/8	—
56-90 d...	4 3/4	4 3/4-7/8	4 7/8	4 7/8-5	6 7/8	6 1/4-3 3/8	2 1/8-1 1/2
Waren-wchsel.	5 1/8-1/4	5 1/8-3/8	5 3/8-1/2	5 3/8-1/2	7 1/4-3 3/8	6 1/4-7/8	—
New York Daggeld 1)	2-1/4	2-1/4	2-1/4	2-1/4	6-1/4	6-7 1/4	1 3/4-2 1/4
Partic.disc.	2	2	2	2	4 3/4	4 5/8	—

1) Koers van 7 Nov. en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York *)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
4 Nov. 1930	2.48 1/2	12.06 5/8	59.18 1/2	9.75	34.63 1/2	100
5 " 1930	2.48 9/16	12.06 3/8	59.20	9.75 3/4	34.64 1/2	99 15/16
6 " 1930	2.48 9/16	12.06 7/8	59.21	9.76	34.65	100
7 " 1930	2.48 1/2	12.07 1/8	59.22 1/2	9.76 1/2	34.66	100
8 " 1930	2.48 1/2	12.07	59.21	9.76 1/2	34.66	100
10 " 1930	2.48 1/2	12.06 3/8	59.20 1/2	9.76 3/4	34.66	100
Laagste d.w. 1)	2.48 5/8	12.06 5/8	59.17	9.74 1/4	34.62	99 13/16
Hoogste d.w. 1)	2.48 9/16	12.07 1/8	59.23	9.77	34.67	100
3 Nov. 1930	2.48 7/16	12.06 3/8	59.18	9.75	34.63 1/2	100
27 Oct. 1930	2.48 5/16	12.06 1/8	59.16	9.74 1/2	34.61 1/2	100 1/16
Muntpariteit	2.48 3/4	12.10 3/4	59.26	9.75	34.59	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boekarest 1)	Milaan **)	Madrid **)
4 Nov. 1930	48.21	35.02 1/2	7.36 3/4	1.48	13.00 1/2	27.86
5 " 1930	48.22	35.02 1/2	7.37	1.48	13.00 1/2	27.97 1/2
6 " 1930	48.21 1/2	35.02 1/2	7.37	1.48	13.01	28.—
7 " 1930	48.22 1/2	35.05	7.37	1.48	13.00 1/2	28.20
8 " 1930	48.22 1/2	35.—	7.37	1.48	—	—
10 " 1930	48.21	35.—	7.37	1.48	13.00 1/2	28.37 1/2
Laagste d.w. 1)	48.19	34.95	7.36 1/4	1.47	12.99	27.60
Hoogste d.w. 1)	48.23	35.05	7.37 1/2	1.49	13.02	28.50
3 Nov. 1930	48.22 1/2	35.05	7.37	1.48	13.01	27.70
27 Oct. 1930	48.21	35.05	7.36 3/4	1.48	13.—	26.95
Muntpariteit	48.—	35.10	7.371	1.488	13.09	48.52 1/2

Data	Stock-holm *)	Kopen-hagen *)	Oslo *)	Hel-sing-fors 1)	Buenos-Aires 1)	Mon-treal 1)
4 Nov. 1930	66.65	66.45	66.45	6.25 1/2	85 7/8	2.48 11/16
5 " 1930	66.65	66.47 1/2	66.47 1/2	6.25 3/4	85 1/2	2.48 11/16
6 " 1930	66.67 1/2	66.45	66.47 1/2	6.25	85 5/8	2.48 9/16
7 " 1930	66.65	66.47 1/2	66.47 1/2	6.26	86 1/4	2.48 3/4
8 " 1930	66.67 1/2	66.45	66.45	6.25 3/4	85 3/4	2.48 13/16
10 " 1930	66.62 1/2	66.45	66.47 1/2	6.25 1/2	86	2.48 11/16
Laagste d.w. 1)	66.60	66.40	66.40	6.24 1/2	84 3/4	2.48 3/8
Hoogste d.w. 1)	66.68	66.47 1/2	66.48	6.26 1/2	86 1/2	2.48 7/8
3 Nov. 1930	66.67 1/2	66.47 1/2	66.47 1/2	6.25 3/4	85 3/4	2.48 3/4
27 Oct. 1930	66.65	66.42 1/2	66.42 1/2	6.25	84 3/4	2.48 5/8
Muntpariteit	66.67	66.55	66.67	6.26 1/2	95 3/4	2.48 3/4

*) Noteering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. ogave. In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
4 Nov. 1930	—	—	—	—
5 " 1930	4,85 ²³ / ₃₂	3,92 ³ / ₄	23,82 ³ / ₈	40,24 ⁵ / ₈
6 " 1930	4,85 ¹⁵ / ₁₆	3,92 ³ / ₄	23,83 ¹ / ₈	40,25
7 " 1930	4,85 ³ / ₄	3,92 ⁷ / ₈	23,83 ¹ / ₈	40,24 ⁷ / ₈
8 " 1930	4,85 ²³ / ₃₂	3,93 ³ / ₄	23,83	40,24 ¹ / ₂
10 " 1930	4,85 ¹¹ / ₁₆	3,92 ¹ / ₈	23,82 ⁷ / ₈	40,24 ³ / ₄
11 Nov. 1929	4,87 ³ / ₄	3,93 ⁷ / ₈	23,92	40,36 ¹ / ₂
Muntpariteit...	4,8667	3,90 ³ / ₄	23,81 ¹ / ₄	40 ¹ / ₁₆

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	25 Oct. 1930	1 Nov. 1930	3/8 Nov. '30 Laagste	8 Nov. '30 Hoogste
Alexandrië..	Piast. p. £	97 ¹ / ₂	97 ¹ / ₂	97 ⁷ / ₁₆	97 ⁹ / ₁₆
Athene	Dr. p. £	375	375	374 ³ / ₄	375 ¹ / ₄
Bangkok....	Sh. p. tical	1/10	1/9 ³ / ₄	1/9 ³ / ₄	1/9 ⁵⁵ / ₆₄
Budapest ...	Pen. p. £	27.76 ¹ / ₂	27.75 ¹ / ₂	27.72	27.80
Buenos Aires	d. p. \$	38 ¹ / ₈	38 ³ / ₈	38 ³ / ₈	39
Calcutta	Sh. p. rup.	1/5 ⁵¹ / ₆₄	1/5 ¹³ / ₁₀	1/5 ²⁸ / ₃₂	1/5 ⁴⁷ / ₃₂
Constantin..	Piast. p. £	1.025	1.025	1.025	1.025
Hongkong ..	Sh. p. \$	1/3 ³ / ₄	1/3 ²³ / ₃₂	1/3 ⁷ / ₁₆	1/4
Kobe	Sh. p. yen	2/0 ¹⁹ / ₃₃	2/0 ³⁶ / ₆₄	2/0 ¹⁵ / ₃₂	2/0 ²¹ / ₃₃
Lissabon	Escu. p. £	108 ³ / ₄	108 ³ / ₄	108 ¹ / ₈	108 ¹ / ₈
Mexico	\$ per £	10.25	10.35	10.25	10.50
Montevideo ..	d. per £	38 ³ / ₄	39 ³ / ₄	38 ³ / ₈	40 ¹ / ₄
Montreal ...	\$ per £	4.85 ¹ / ₄	4.85 ¹ / ₄	4.84 ³ / ₈	4.85 ³ / ₈
Rio d. Janeiro	d. per Mil.	—	4 ¹ / ₁₆	4 ³ / ₈	5
Shanghai ...	Sh. p. tael	1/7 ⁹ / ₃₂	1/7 ⁹ / ₁₀	1/7 ¹ / ₈	1/7 ³ / ₈
Singapore ...	id. p. \$	2/3 ²⁷ / ₃₃	2/3 ²⁵ / ₃₂	2/3 ²² / ₃₂	2/3 ²⁵ / ₃₂
Valparaiso 1)	\$ per £	39.96	39.97	39.96	39.97
Warschau ..	Zl. p. £	43 ³ / ₈	43 ³ / ₈	43 ³ / ₁₆	43 ⁷ / ₁₆

1) 90 dg.

ZILVERPRIJS

Londen 1)	N.York 2)
3 Nov. 1930..	16 ³ / ₄
4 " 1930..	16 ¹³ / ₁₆
5 " 1930..	16 ¹¹ / ₁₆
6 " 1930..	16 ³ / ₄
7 " 1930..	16 ¹¹ / ₁₆
8 " 1930..	16 ¹¹ / ₁₆
9 Nov. 1929..	22 ⁹ / ₁₆
27 Juli 1914..	24 ¹ / ₁₆

GOUDPRIJS 3)

Londen
3 Nov. 1930....
4 " 1930....
5 " 1930....
6 " 1930....
7 " 1930....
8 " 1930....
9 Nov. 1929....
27 Juli 1914....

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$ c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 's RIJKS KAS.

Vorderingen.	31 Oct. 1930	7 Nov. 1930
Saldo van 's Rijks Schatkist bij De Nederlandsche Bank.....	—	f 772.711,99
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten Voorsch. op ult. September 1930 ajd. gemeenten verstrekt op voor haar door de Rijksadministratie te heffen gemeentelijke ink.bel. en op de Rijksink.bel.....	f 37.453,04	" 208.786,—
Voor schotten aan Ned.-Indië.....	—	f 33.796.712,18
Id. aan Suriname.....	—	" 111.034.533,58
Id. aan Curaçao.....	—	" 94.251.474,24
Kasvord. weg. creditverst. a/h. buiten. Daggeldleeningen tegen onderpand..	—	" 11.621.603,20
Saldo der postrekeningen van Rijks-comptabelen.....	—	" 4.661.173,29
Vord. o/h. Algem. Burg. Pensioen f. 1)	—	" 99.182.601,96
Vordering op andere Staatsbedrijven 1)	—	" 98.134.330,33
	—	" 2.500.000,—
	—	" 20.695.150,34
	—	" 138.322,15
	—	" 15.538.085,71
Verplichtingen.		
Voor schot door Ned. Bank ingevolge art. 16 van haar octrooi verstrekt.....	f 13.493.869,98	—
Voor sch. d. Ned. Bank verstrekt 1).....	—	—
Schatkistbiljetten in omloop.....	f 152.522.000,—	f 155.103.060,—
Schatkistpromessen in omloop.....	f 93.030.000,—	" 123.930.000,—
Waarvan direct bij de Ned. Bank.....	—	—
Daggeldleeningen.....	—	—
Zilverbons in omloop.....	—	—
Schuld aan het Alg. Burg. Pensioen f. 1)	—	—
Id. a. h. Staatsbedrijf d. P., T. en T. 1)	—	—
Id. aan andere Staatsbedrijven 1)	—	—
Id. aan diverse instellingen 1)	—	—

1) In reg.-crt. met 's Rijks Schatkist.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

Vorderingen:	25 Oct. 1930	1 Nov. 1930
Saldo bij 's Rijks kas.....	—	—
Saldo bij de Javasche Bank.....	f 150.000,—	—
Verplichtingen:		
Voor schot 's Rijks kas.....	f 108.580.000,—	f 93.602.000,—
Schatkistpromessen.....	f 11.850.000,—	" 4.850.000,—
Betaalmiddelen in 's Lands Kas.....	—	—
Waarvan Muntbiljetten.....	—	—
Muntbiljetten in omloop.....	—	—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds.	—	—
Idem aan de Ned.-Ind. Postpaarbank.	—	—
Voor schot van de Javasche Bank.....	—	—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 10 November 1930.

Activa.	
Binnenl. Wis. sels, Prom., enz. in disc.	f 39.612.984,16
Hfdbk. f	651.900,—
Bijbnk. "	9.364.741,74
Ag.sch. "	f 49.629.625,90
Papier o. h. Buitenl. in disconto	—
Idem eigen portef. f	250.659.243,—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel. "	—
	f 250.659.243,—
Beleeningen	
incl. vrsch. Hfdbk. f	29.127.170,94
Bijbnk. "	6.981.371,80
in rek.-crt. Ag.sch. "	49.028.380,80
op onderp. f	85.136.923,54
Op Effecten	f 84.039.334,56
Op Goederen en Spec. "	1.097.588,98
	f 85.136.923,54
Voor schotten a. h. Rijk	—
Munt en Muntmateriaal	
Munt, Goud	f 84.677.975,—
Muntmat., Goud	361.495.855,21
	f 426.173.830,21
Munt, Zilver, enz. "	24.826.603,28
Muntmat., Zilver. "	—
	f 451.000.433,49 1)
Belegging 1/4 kapitaal, reserves en pensioenfonds	f 25.924.104,73
Gebouwen en Meub. der Bank	5.000.000,—
Diverse rekeningen	37.662.692,81
	f 905.013.023,47
Passiva.	
Kapitaal	f 20.000.000,—
Reservefonds	f 7.199.946,44
Bijzondere reserve	8.000.000,—
Pensioenfonds	6.753.963,55
Bankbiljetten in omloop	837.498.490,—
Bankassigtiën in omloop	169.636,39
Rek.-Cour. f Het Rijk	222.040,07
saldo's: Anderen "	18.491.458,36
	f 18.713.498,45
Diverse rekeningen	6.677.488,64
	f 905.013.023,47
Beschikbaar metaalsaldo	f 108.059.293,98
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is. "	270.148.230,—
1) Waarvan in het buitenland f 28.846.779,33.	

Voor naamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschkb. Metaal-saldo 1)	Dek-kings perc.
	Munt	Muntmat.				
10 Nov. '30	64.678	361.496	837.498	18.883	108.059	52 ¹ / ₂
3 " '30	64.693	361.213	873.411	17.665	93.188	50 ¹ / ₂
27 Oct. '30	64.710	360.801	815.392	54.018	101.774	52
20 " '30	64.722	360.761	816.369	54.579	100.614	51 ¹ / ₂
13 " '30	64.732	350.802	826.136	43.243	90.977	50 ¹ / ₂
6 " '30	64.744	330.802	840.573	17.210	75.435	49 ¹ / ₂
11 Nov. '29	65.173	377.448	844.288	16.545	118.953	54
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen 2)
10 Nov. 1930	49.630	—	85.137	250.659	37.663
3 " 1930	50.150	2.500	114.516	250.537	43.381
27 Oct. 1930	46.536	—	53.263	250.460	41.456
20 " 1930	47.027	—	82.434	250.431	45.281
13 " 1930	47.391	—	81.173	250.276	54.469
6 " 1930	53.062	4.000	83.966	244.239	61.202
11 Nov. 1929	65.843	—	90.415	213.217	41.610
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509

1) Sedert den bankstaat van 14 Jan. '29 weder op de basis van 2/3 metaaldekking. 2) Sluitpost activa.

SURINAAMSCHE BANK.

Voor naamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Discont.	Div. rekeningen 1)
11 Oct. 1930..	960	1.343	534	960	511
4 " 1930..	906	1.433	519	962	575
27 Sept. 1930..	906	1.277	464	980	570
20 " 1930..	905	1.239	426	979	581
12 Oct. 1929..	641	1.626	572	1.052	513
5 Juli 1914..	645	1.100	560	735	396

1) Sluitp. der activa.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opesch. schulden	Beschikk. metaal-saldo
8 Nov. 1930	172.900		263.000	41.600	51.060
1 " 1930	172.400		258.500	43.400	51.640
25 Oct. 1930	171.700		256.700	41.200	52.540
11 Oct. 1930	138.783	31.599	264.898	30.903	52.062
4 " 1930	138.792	32.967	260.484	36.385	53.011
27 Spt. 1930	138.816	31.462	257.309	44.038	49.729
20 " 1930	138.811	29.985	260.310	39.505	48.859
9 Nov. 1929	145.630	24.545	308.785	59.215	22.974
10 Nov. 1928	170.878	16.778	323.469	65.432	32.096
23 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Discontos	Wissels, buiten N.-Ind. betaaltb.	Beleeningen	Diverse reke-ningen ¹⁾	Dektings-percentage
8 Nov. 1930		113.500		***	57
1 " 1930		109.700		***	57
25 Oct. 1930		103.400		***	58
11 Oct. 1930	9.463	31.412	47.699	39.959	58
4 " 1930	9.334	32.646	44.941	40.575	58
27 Spt. 1930	9.485	28.868	43.816	45.115	57
20 " 1930	9.184	28.898	46.575	43.212	56
9 Nov. 1929	9.488	34.968	120.983	37.344	46
10 Nov. 1928	8.526	37.274	105.763	53.931	48
25 Juli 1914	7.259	6.395	75.541	2.228	44

¹⁾ Sluitpost activa.**BANK VAN ENGELAND.**

Voornaamste posten in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulate	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities	
				Disc. and Advances	Securities
5 Nov. 1930	161.542	356.464	63.909	4.459	22.487
29 Oct. 1930	160.667	355.626	63.878	4.249	22.367
22 " 1930	160.116	354.528	64.414	4.979	22.969
15 " 1930	15.021	357.061	60.763	5.128	22.882
8 " 1930	158.683	359.600	57.917	4.879	22.500
1 " 1930	56.803	359.386	56.222	11.917	22.158
6 Nov. 1929	131.262	358.404	32.859	6.754	19.816
22 Juli 1914	40.164		29.317		33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dektings-perc. ¹⁾
			Bankers	Other Accounts		
5 Nov. '30	35.091	19.377	55.533	34.515	65.079	59 ¹³ / ₃₁
29 Oct. '30	57.666	20.970	55.694	35.002	65.041	58 ⁷ / ₃₂
22 " '30	41.636	27.933	55.505	34.099	65.598	55 ¹² / ₃₁₀
15 " '30	42.301	12.397	66.163	36.067	61.961	54
8 " '30	44.666	12.861	66.447	34.251	59.123	52
1 " '30	44.536	21.645	61.318	34.789	57.417	48 ²³ / ₃₂
6 Nov. '29	67.172	9.527	61.621	38.747	33.862	30 ¹³ / ₁₆
22 Juli '14	11.005	13.736		42.185	29.297	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.**BANK VAN FRANKRIJK.**

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Zilver	Te goed in het buitl.	Wissels	waurv. op het buitl.	Beleeningen	Renteloos voorschot a.d. Staat
30 Oct. '30	50.807	503	6.492	26.298	19.125	2.770	3.200
24 " '30	50.643	489	6.505	25.507	19.122	2.790	3.200
17 " '30	50.567	468	6.475	24.045	19.120	2.884	3.200
10 " '30	49.448	468	6.568	23.795	19.045	2.886	3.200
31 Oct. '29	40.051	144	7.210	27.342	18.705	2.594	3.200
23 Juli '14	4.104	440	—	1.541	—	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver-sen ¹⁾	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort.k.	Particulieren
30 Oct. '30	5.304	2.302	74.787	6.130	6.909	8.378
24 " '30	5.304	1.834	72.868	5.511	7.020	9.379
17 " '30	5.304	1.940	73.302	4.714	6.940	8.439
10 " '30	5.304	2.078	73.968	4.011	6.875	7.489
31 Oct. '29	5.612	3.655	68.267	7.183	6.190	6.681
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

¹⁾ Sluitpost activa.**DUITSCHER RIJKSBANK.**

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buitl. circ. banken ¹⁾	Deviezen als goud-dekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
7 Nov. 1930	2.180,0	221,4	219,2	2.133,7	101,2
31 Oct. 1930	2.180,2	221,4	198,5	2.300,8	317,7
23 " 1930	2.180,4	221,4	162,5	1.938,6	61,6
15 " 1930	2.180,5	149,8	173,9	2.066,8	66,4
7 " 1930	2.443,0	149,8	136,2	2.038,7	60,1
7 Nov. 1929	2.229,0	149,8	366,7	2.319,5	50,7
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effec-ten	Diverse Activa ²⁾	Circulatie	Rekg.-Crt.	Diverse Passiva
7 Nov. 1930	102,5	485,3	4.372,9	313,7	260,0
31 Oct. 1930	102,5	528,9	4.674,6	383,1	257,5
23 " 1930	102,5	493,9	3.980,7	419,9	251,7
15 " 1930	102,5	512,0	4.188,8	355,4	249,9
7 " 1930	102,5	639,5	4.501,4	347,4	239,5
7 Nov. 1929	92,6	617,7	4.550,4	497,4	333,0
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,—	40,0

¹⁾ Onbelast. ²⁾ W.o. Rentenbankscheine 7 Nov., 31, 23, 15, 7 Oct. '30, 7 Nov. '29, resp. 40: 9; 55; 39; 42; 44 mill.**NATIONALE BANK VAN BELGIË.**

Voornaamste posten in miljoenen Belgas.

Data	Goud		Goud en zilver b. d. schatkist	Binnen- en buitenlandsche wissels	Beleeningen of Belgische Staatsfondsen	Voorsch. a.d. Staat voor ingetrokken marken	Circulatie	Rekg. Crt.	
	Munt en metaal	Te goed in enwissels op het buitl.						Schatkist	Partic.
6 Nov. 1930	1295	885	—	727	35	312	3.148	29	92
30 Oct. 1930	1295	887	—	747	28	312	3.127	13	143
23 " 1930	1295	870	—	739	29	312	3.107	5	150
16 " 1930	1294	876	—	739	32	312	3.124	22	121
9 " 1930	1292	864	—	745	32	311	3.142	16	103
7 Nov. '1929	1067	549	45	797	43	340	2.697	44	57

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In her-disc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
22 Oct. '30	3.016,6	1.606,5	151,7	192,9	176,6
15 " '30	2.979,3	1.581,1	146,8	210,4	185,5
8 " '30	2.976,5	1.584,5	149,6	173,2	211,0
1 " '30	2.976,8	1.593,4	151,6	185,9	193,1
24 Sept. '30	2.988,9	1.579,8	151,9	167,2	197,7
17 " '30	2.975,6	1.584,8	151,8	163,1	208,9
23 Oct. '29	3.035,0	1.614,6	154,8	796,4	379,4

Data	Belegd in U.S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circulate	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dek-kings-perc. ¹⁾	Algem. Dek-kings-perc. ²⁾
22 Oct. '30	602,0	1.368,5	2.489,4	170,4	78,1	82,1
15 " '30	601,6	1.372,2	2.491,9	170,5	77,1	80,9
8 " '30	600,4	1.365,4	2.466,1	170,6	77,6	81,6
1 " '30	601,2	1.376,4	2.456,7	170,6	77,6	81,6
24 Sept. '30	601,8	1.347,7	2.483,5	170,6	79,9	82,0
17 " '30	610,4	1.349,3	2.485,5	169,9	77,5	81,6
23 Oct. '29	135,7	1.857,3	2.421,9	167,0	70,9	74,5

¹⁾ Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opeschbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. ²⁾ Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.**PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.**

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Dis-conto's en beleen.	Beleg-ingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal depo-sito's	Waarvan time deposits
15 Oct. '30	76	16.864	6.541	1.827	21.444	7.535
8 " '30	39	16.813	6.485	1.802	21.253	7.541
1 " '30	44	17.013	6.454	1.782	21.527	7.534
24 Sept. '30	33	16.914	6.385	1.816	21.208	7.484
17 " '30	28	16.881	6.369	1.836	21.248	7.448
16 Oct. '29	613	17.397	5.397	1.737	20.380	6.815

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN. 11 November 1930.

Aan de termijnmarkten van Zuid-Amerika zijn de koersen van tarwe in het begin der afgelopen week enigszins gedaald, waarna al spoedig eene verbetering intrad, tengevolge van berichten over het in verschillende Argentijnsche provinciën voorkómen van roest in de tarwe. Volgens het Ministerie van Landbouw in Argentinië is roest opgetreden in de provinciën Buenos Aires, Cordova, Santa Fé, Entre Rios en de Pampa. Er wordt echter bij gezegd, dat bedoeld is gele roest, welke aan de tarwe weinig schade veroorzaakt, en niet zwarte roest, welke met recht in Argentinië zoo zeer gevreesd wordt. De tengevolge van de berichten over roest veroorzaakte vastere stemming is niet van langen duur geweest en aan de Argentijnsche termijnmarkten is de verbetering der koersen weder meer dan verloren gegaan. Gedurende de laatste dagen ontvangen mededeelingen uit Zuid-Amerika luiden weder optimistisch. In het Zuiden, waar behoefte bestond aan meer neerslag, zijn algemeen regens gevallen; in het Noorden en in het Midden van Argentinië heeft de tarweplant op het oogenblik behoefte aan zonneshijn. Het is daar nu goed weer en wanneer later nog weer eens wat regen valt, zou men op uitstekende resultaten kunnen rekenen. Gisteren kwamen de koersen in Argentinië door betere vooruitzichten aanmerkelijk lager. Vergeleken bij een week geleden, waren zij voor November-tarwe te Buenos Aires 36 en te Rosario 30 cents per 100 K.G. lager. Ook aan de Noord-Amerikaansche termijnmarkten oefenden de berichten over roest in Argentinië invloed uit, doch daar ondergingen de prijzen slechts bij uitzondering verhoogingen in verband met die berichten. Gisteren kwam weder eene sterke verlaging. Vergeleken bij een week geleden, was het slot te Chicago voor December-tarwe $5\frac{1}{2}$ dollarcenten lager. Winnipeg was gisteren gesloten. Op 8 Nov. was het slot 1 dollarcent per 60 lbs. lager dan de vorige week. Over het algemeen is de stemming voor tarwe in Noord-Amerika niet vast. In Canada werd nog geklaagd over slecht weer in de Noordelijke Staten, dat het dorschen onmogelijk maakte en zelfs werd gezegd, dat dientengevolge een niet onaanzienlijke hoeveelheid tarwe verloren zou gaan. Sedert zijn de weersomstandigheden in Canada iets verbeterd en heeft men in verschillende streken weder met het dorschen voort kunnen gaan. De aanvoeren in Canada blijven van grooten omvang. In de Vereenigde Staten is men gereed gekomen met de schattingen der met winter-tarwe bebouwde oppervlakte, welke op gemiddeld 41.611.000 quarters wordt geschat, hetgeen slechts ongeveer 4.7 pCt. kleiner is dan in het vorige najaar. De toestand, waarin de winter-tarwe in de Vereenigde Staten op het oogenblik verkeert, wordt als zeer gunstig beschouwd, hoewel in sommige streken meer regen gewenscht is. Berichten over schade tengevolge van de Hessische vlieg, hebben geen verhooging aan de termijnmarkten veroorzaakt. In Australië blijven de vooruitzichten uitermate gunstig en in de afgelopen week zijn ze nog eerder verbeterd. Een in den loop der vorige week gepubliceerde oogstraming bedroeg 26.875.000 quarters tegen een opbrengst in het vorige jaar van 15.810.000 quarters en in het record-jaar 1915 van 22.457.000 quarters. De vraag voor tarwe in invoerende landen was in de afgelopen week slechts matig, vooral in de Vereenigde Staten en Canada werd over gebrek aan vraag voor uitvoer geklaagd. Toen op sommige dagen de prijzen voor buitenlandsche tarwe eenigszins werden verhoogd, volgden koopers deze verhooging niet en namen zij een afwachtende houding aan, in de meening, dat zij zich niet behoeven te haasten met het dekken hunner behoeften, daar binnenkort groote verschepingen van het Zuidelijk halfond te verwachten zijn en tot dien tijd voldoende tarwe uit Noord-Amerika en Rusland wordt verwacht. Vooral Russische tarwe blijft in ruime mate geoffreerd en de elke

week verscheepte hoeveelheid van de Zwarte Zee blijft groot. Veel tarwe wordt door de Russen onverkocht verladen. Langzamerhand zijn belangrijke voorraden in West-Continentale havens gevormd, welke voorraden niet nalaten een drukkenden invloed op de markt te oefenen. Meerdere landen hebben maatregelen genomen om de inheemsche landbouwers te beschermen tegen het overvloedige aanbod buitenlandsche tarwe tegen lage prijzen. Ook in Tsjecho-Slowakije worden nu dergelijke maatregelen overwogen. De regering heeft daar namelijk besloten een maal- en menggebod ter goedkeuring aan het Parlement voor te leggen. De daarvoor te maken wet zal inhouden, dat de molens 75 pCt. inlandsche tarwe en 95 pCt. inlandsche rogge moeten vermalen. Verder dat buitenlandsch tarwemeel met 75 pCt. inlandsch tarwemeel en buitenlandsch roggemeel met 95 pCt. inlandsch roggemeel moet worden gemengd. In West-Europa wordt het uitzaaien van wintergranen belemmerd door slecht weer. In Duitschland zijn deze werkzaamheden onderbroken moeten worden. Ook in Frankrijk heeft het veel geregend en wordt daardoor de uitzaai van wintergraan vertraagd. In Roemenië en in Bulgarije is men druk bezig met het zaaien van wintergraan onder gunstige omstandigheden. In Hongarije is men daarmede reeds gereed gekomen. Een nieuwe schatting van de opbrengst van granen van den oogst 1930 is in het laatstgenoemde land gepubliceerd. Voor tarwe bedraagt die opbrengst nu 9.177.000 quarters tegen een vorige schatting van 8.988.000 quarters en een opbrengst in het vorige jaar van 9.384.000.

Van rogge wordt de opbrengst van dit jaar in Hongarije nu geschat op 3.026.000 quarters tegen een vorige schatting van 3.130.000 quarters en een opbrengst in het vorige jaar van 3.670.000 quarters. De roggemarkt blijft gedrukt tengevolge van groote verschepingen uit Rusland, welke slechts gedeeltelijk dienen ter vervulling van vroeger afgesloten contracten en waarvoor dus nog koopers moeten worden gevonden. Belangrijke hoeveelheden Russische rogge zijn in West-Europeesche havens opgeslagen en worden tot lage prijzen ten verkoop aangeboden. Geregeld wordt van dit aanbod gebruik gemaakt, terwijl andere soorten meer worden verwaarloosd. Vooral is dit het geval met Poolsche rogge, welke tegenover de Russische te hoog in prijs wordt gehouden en waarin de omzetten dientengevolge uiterst beperkt zijn. Verder gebeurden nog zaken van kleineren omvang in Donau- en Bulgaar-rogge. In de afgelopen week verbeterde de stemming voor rogge, toen zulks ook het geval was voor voedergraan en toen zijn hogere prijzen door de koopers betaald.

Maïs was in de eerste dagen der afgelopen week flauw en prijzen ondergingen verder geregde verlagingen. Niet-tegenstaande de groote consumptievraag, waardoor aankomende partijen geregeld haar weg naar het binnenland vonden, en flinke zaken in spoedig verwachte en stoomende maïs, konden de prijzen zich niet handhaven. Plotseling is daarin verandering gekomen, toen de koersen van maïs in Argentinië hooger kwamen, de stemming vast werd en tot snel stijgende prijzen vrij belangrijke zaken werden afgesloten. Deze verhooging heeft echter geen stand kunnen houden. De Argentijnsche koersen zijn sedert gedaald en reeds zeer spoedig waren de verhoogingen weder verdwenen. Door eene gevoelige verlaging op gisteren staan de koersen nu op het laagst bereikte niveau. Het lage peil van vóór de verbetering hebben ze weliswaar niet weder bereikt, gerekend vanaf het hoogste punt. De omzetten zijn gedurende de laatste dagen klein gebleven en het waren, wat Plata-maïs betreft, eerst voornamelijk tweedehandsch partijen, welke werden verkocht. Later heeft de eerste hand haar prijzen ook verlaagd. In hoofdzaak geldt hetzelfde voor Donau-maïs. Daarin zijn het meestal tweedehandsch houders, welke verkoopen en de eerste hand vraagt meer. De termijnmarkt te Buenos Aires sloot voor maïs 45 cents per 100 K.G. lager dan de vorige week. Te Rosario

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	2/8 Nov. 1930	Sedert 1 Jan. 1930	Overeenk. tijdvak 1929	2/8 Nov. 1930	Sedert 1 Jan. 1930	Overeenk. tijdvak 1929	1930	1929
Tarwe	35.656	1.518.985	1.414.876	7.700	99.152	103.388	1.618.137	1.518.264
Rogge	5.984	440.007	181.160	8.007	56.814	1.308	496.821	182.468
Boekweit	716	16.520	17.494	250	2.137	875	18.657	18.369
Maïs	39.704	915.886	728.900	4.526	163.423	173.201	1.079.309	902.101
Gerst	25.321	583.555	440.876	9.019	50.624	8.395	634.179	449.271
Haver	25.256	195.337	183.822	—	3.114	2.944	198.451	186.766
Lijnzaad	2.100	75.805	126.985	7.756	227.677	266.044	303.482	393.029
Lijnkoek	1.669	111.710	201.533	—	100	600	111.810	202.133
Tarwemeel	4.523	123.740	72.738	2.196	37.778	24.869	161.518	97.607
Andere meelsoorten	209	20.236	18.677	355	4.987	—	25.223	18.677

was het slot 40 cents lager. Zoowel Zuid-Afrika als Argentinië en de Donau verscheepten meer maïs dan in de voorafgaande week.

Van gerst waren de verscheppingen eveneens grooter dan in de voorafgaande week. Zij hebben echter niet den grooten omvang van enkele weken geleden bereikt.

In h a v e r van verschillende kwaliteiten komen geregeld kleinere zaken tot stand. De prijzen loopen sterk uiteen, al naar de kwaliteit en zijn in de afgelopen week ongeveer onveranderd gebleven.

SUIKER.

De stemming op de verschillende suikermarkten was gedurende de afgelopen week onrustig in afwachting van de verdere door Cuba te nemen besluiten.

In A m e r i k a ging weinig om in ruwsuiker. Er werden

prijzen, die zich in de buurt van 1.40 bewogen, betaald. Na belangrijke fluctuaties belandden de noteringen op de New-Yorksche termijnmarkt op het volgende peil: Dec. 1.39; Jan. 1.42; Mrt. 1.49; Mei 1.54 en Juli 1.61; terwijl de laatste notering voor Spot Centr. 3.38 was.

De ontvangsten in de Atlantische havens der V. S. bedroegen deze week 58.000 tons, de versmeltingen 61.000 tons tegen 52.000 tons verleden jaar en de voorraden 224.000 tons tegen 670.700 tons.

Table with 3 columns: Year (1930, 1929, 1928) and Units (Tons). Rows include Cubaproductie, Overdracht 1/1, Consumptie, Weekontv. afscheephavens, and Totale export sedert 1/1.

In D u i t s c h l a n d werd de uitvoerquota van 15 tot 25 pCt. verhoogd, hetgeen — de laatste raming van Licht ten grondslag nemende — op een hoeveelheid van 580.000 tons neerkomt.

In E n g e l a n d bestond weinig ondernemingslust. De noteringen op de Londensche termijnmarkt, bewogen zich binnen beperkte grenzen en luidden aan het slot als volgt:

Table showing sugar prices for Bietsuiker and Rietsuiker for months November through Augustus, including price per Sh and f.

J a v a. Nadat gebleken was, dat koopers de verhoogde V.I.S.P. limites niet konden betalen, werden de vraagprijzen weder met f 1/2 verlaagd op f 8.— voor Superieur en f 7.— voor No. 16 & /hooger, waartoe tezamen ca. 25.000 tons werden afgedaan.

H i e r t e l a n d e was de markt vrijwel lusteloos. Op de Amsterdamsche termijnmarkt bleven fluctuaties, binnen enge grenzen en luidden de slotnoteringen als volgt: Dec. f 9.—;

STATISTISCH OVERZICHT

Large statistical table with multiple columns for various commodities like Tarwe, Rogge, Maïs, Gerst, Lijnzaad, Steenkolen, Petroleum, IJzer, and Koper, showing prices in different currencies and units from 1925 to 1930.

1) Men zie voor de toelichting op dezen staat de nummers van 8 en 15 Augustus 1928 (No. 658 en 659) pag. 689/90 en 709. 2) = Western vóór de invoering van

Mrt. f 9¼; Mei f 9¼ en Aug. f 9¼, met koopers f ¼ — f ¼ lager. De omzet bedroeg deze week 3250 tons.

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons. Manchester, d.d. 6 November 1930.

De opwaartsche beweging van Amerikaanse katoenprijzen heeft zich niet kunnen handhaven. Van Donderdag tot Zaterdag is de markt 20 punten gedaald en ofschoon prijzen Maandag 6 punten stegen en gisteren wederom 2 punten, zoodat Mid-American 6.27 d. noteerde, sloten futures gisterenavond 6 tot 3 punten lager. Aanvoeren van ruwe katoen zijn iets ruimer dan in de overeenkomende periode van een jaar geleden. Ontvangsten zijn ongeveer 200.000 balen grooter, terwijl de export 50.000 balen meer bedraagt. Egyptische katoen is vrij vast geweest en verkoopen, zoowel van Egyptische als Soedaansoorten, waren de vorige week beter dan sedert geruimen tijd het geval geweest is. Ook in loco-verkoopen ging de vorige week wat meer om, nl. totaal 39.930 balen en het is wel vermeldenswaard, dat het kwantum Amerikaanse katoen grooter was, nl. 19.340 balen, of bijna de helft van het totaal. Verkoopen van andere soorten waren Zuid-Amerikaansche 12.510 balen, Egyptische en Soedan-katoen 4.010 balen, Afrikaansche 2.620, Oost-Indische 1.170 en totaal 230 balen van kleinere markten.

De Amerikaanse garenmakmarkt is weer kalmer. In Mule-twist en weftcoops gaat, evenals de vorige week, nog weinig om. Daar staat tegenover, dat een aantal ringspinners meer vraag vermelden en gisteren weer flinke kwanti in medio-nummers en goedkoopere kwaliteiten geplaatst zijn, hoewel spinmarges nog weinig verbeterd kunnen worden. Men zegt, dat volgens de laatste officiele gegevens verkoopen van alle soorten Amerikaanse garens gedurende de week eindigende 25 October een gemiddelde van meer dan 200 pCt. van de tegenwoordige verminderde productie beliepen en afleveringen over 100 procent. Egyptische spinners hebben in vele gevallen tot verleden Woensdag goed verkocht; terwijl enkele spinners een grooter aantal bescheiden zaken, zoowel in twist als weft en doubling weft voor fabricatiedoeleinden rapporteerden, beweren anderen, dat zaken wat kalmer zijn en koopers zich tot kleine hoeveelheden voor spoedige levering beperken. Naar getwijfde garens bestaat eveneens weinig vraag, doch hier en daar zijn enkele flinke

kwanti geplaatst, terwijl er eveneens hoeveelheden op een klein prijsverschil zijn afgewezen.

Doekprijzen zijn vast en de toon van de markt is hoopvol, ofschoon de handel kalmer is geworden. Terwijl er bijna voor alle markten meer belangstelling bestaat en de binnenlandsche handel zeker actiever is geworden, is het moeilijk het aantal geboekte orders te schatten. Wij zelf gelooven, dat de looms beter bezet zijn dan eenigen tijd geleden en dat de reactie in katoenprijzen een aanzienlijke vermeerdering van het aantal geboekte orders tengevolge heeft gehad. De handel schijnt echter van een meer gemengd karakter te zijn en ervaringen van fabrikanten en handelaren schijnen nogal uiteen te loopen.

Liverpoolnoteeringen Oost. koersen 28 Oct. 4 Nov
29 Oct. 5 Nov. T.T. op Br.-Indië 1/5 1/5 1/5
F.G.F. Sakellaridis 10,05 9,90 T.T. op Hongkong 1/3 1/3 1/3
G.F. No. 1 Oomra. 3,70 3,60 T.T. op Shanghai 1/7 1/7 1/6

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaanse havens. (In duizendtallen balen).

	1 Aug. '30 tot 31 Oct. '30	Overeenkomstige periode	
		1929	1928
Ontvangsten Gulf-Havens.	4574	4277	4213
" Atlant.Havens			
Uitvoer naar Gr. Britannië	316	423	477
" "t Vasteland etc.	1451	1579	1462
" " het Orient....	251	262	472

Voorraden.

(In duizendtallen balen).

	31 Oct. '30	Overeenkomstig tijdstip	
		1929	1928
Amerik. havens.....	3677	2320	2050
Binnenland	1505	1305	1034
New York	230	95	10
New Orleans	607	412	239
Liverpool	250	227	289

KOFFIE.

De stemming bleef aan de koffiemarkt in de afgelopen week onveranderd kalm en nieuws van beteekenis omtrent den toestand in Brazilië werd niet ontangen. Wel moest

AN GROOTHANDELSPRIJZEN¹⁾

TIN locoprijzen Londen per Eng. ton	KATOEN for Middling locoprijzen New York per lb.	WOL gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.	WOL gekamde Australische, Crossbred Coloni- al Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.	RUBBER ⁴⁾ Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.	SUIKER Witte kristal- suiker loco R'dam/A'dam. per 100 K.G.	KOFFIE Robusta Locoprijzen Rotterdam per ½ K.G.	THEE Afl. N.-I. thee. A'dam gem. pr. Java- en Suma- trathee p. ½ K.G.	Indexcijfer v/h. Centr. B. v. d. Stat., herleid van 1913 = 100 tot 1925 = 100	Indexcijfer van The Economist, herleid 1927 = 100 tot 1925 = 100
£	%	cts.	%	Sh.	fl.	cts.	%	cts.	%
61.17/-	100,0	23,25	100,0	29,50	100,0	18,75	100,0	84,5	100,0
90.17/6	111,1	17,55	75,5	47,25	89,9	67,4	93,3	55,375	90,2
90.4/-	110,8	17,50	75,3	48,50	88,2	19,125	102,0	46,875	76,4
27.5/-	86,8	20,00	86,0	51,50	93,6	30,2	15,85	49,625	80,9
03.15/6	77,8	19,15	82,4	39,—	70,9	25,25	85,6	-10,25	28,8
55.1/-	97,4	19,25	82,8	53,00	96,4	29,75	100,8	1/7,25	54,0
33.10/6	89,2	18,35	78,9	54,75	99,5	31,75	107,6	1/3,75	44,2
33.17/6	89,3	19,35	83,2	55,00	100,0	33,25	112,5	1/0,75	35,8
34.0/-	89,5	20,65	88,8	54,50	99,1	33,00	111,9	-19,375	26,3
30.13/-	88,1	21,55	92,7	54,25	98,6	32,25	109,3	-9	25,3
18.8/6	83,4	21,35	91,8	55,50	100,9	31,75	107,6	-19,25	26,0
11.19/-	80,9	21,75	93,5	53,00	96,4	31,25	105,9	-19,25	26,0
11.18/-	80,9	19,30	83,0	51,75	94,1	30,00	101,7	-19,25	26,0
14.7/6	81,9	18,55	79,8	47,00	85,5	29,00	98,5	-18,5	23,9
21.19/-	84,8	19,45	83,7	46,25	84,1	27,25	92,4	-18,8	24,7
32.10/6	88,8	19,90	85,6	47,25	85,9	27,50	93,2	-18,625	24,2
28.8/-	87,2	20,45	88,0	46,25	84,1	28,00	94,9	-18,5	23,9
22.7/6	84,9	20,20	86,9	46,75	85,0	28,75	97,3	-19,875	27,9
22.11/-	85,0	20,10	86,5	44,25	80,5	27,75	94,1	1/-	33,7
21.0/6	84,4	21,25	91,4	44,00	80,0	27,50	93,2	1/0,125	34,0
07.5/6	79,2	20,45	88,0	43,25	78,6	27,25	92,4	-1/0,5	29,5
07.5/6	75,3	19,40	83,4	41,50	75,5	26,25	89,0	-1/0,875	30,5
00.5/-	76,5	18,75	80,6	40,00	72,7	25,75	87,3	-1/0,625	29,8
09.5/6	79,9	18,65	80,2	38,75	70,5	24,75	83,9	-1/0,5	30,9
10.11/-	80,4	18,60	80,0	37,00	67,3	24,00	81,4	-1/0,5	29,5
05.5/6	78,4	18,90	81,3	34,25	62,3	23,75	80,5	-1/0,125	28,4
88.9/6	72,0	18,45	79,4	32,50	59,1	22,50	76,3	-19,625	27,0
82.-/6	69,5	17,50	75,3	34,25	62,3	23,00	78,0	-18,125	22,8
78.18/6	68,3	17,25	74,2	31,25	56,8	21,25	72,0	-18	22,5
74.13/-	66,7	17,15	73,8	29,50	53,6	19,25	65,3	-17,375	20,7
74.4/-	66,5	15,45	66,4	28,50	51,8	17,75	60,2	-18	22,5
65.18/-	63,4	15,20	65,4	26,25	47,7	16,50	55,9	-17,625	19,3
61.17/6	61,8	16,45	70,8	27,25	49,5	17,25	58,5	-17,375	20,7
45.-/6	55,4	16,50	71,0	28,75	52,3	18,00	61,0	-16,875	19,3
36.4/6	52,1	14,50	62,4	27,75	50,5	17,50	59,3	-16,125	17,2
34.17/6	51,5	13,10	56,3	27,00	49,1	16,75	56,8	-15,625	15,8
35.5/6	51,7	11,95	51,4	27,25	49,5	16,50	55,9	-14,875	13,8
32.6/-	50,5	11,—	47,3	27,00	49,1	15,75	53,4	-14,125	11,6
17.13/-	44,9	10,55	45,4	24,50	44,5	14,50	49,2	-14	11,2
14.-/6	43,5	10,95 ⁷⁾	47,1 ⁷⁾	24,00 ⁸⁾	43,6 ⁸⁾	13,50 ⁸⁾	45,8 ⁸⁾	-14,1875	11,8
12.2/6	42,8							-14,25	11,9

huidige officiele noteeringswijze (Jan. 1928); vanaf 16 Dec. 1929 74/5 K.G. Hongaarsche; vanaf 26 Mei 1930 Z.-Russische. ³⁾ = Malting vóór de invoering van de huidige ic. not. wijze (Jan. 1928). ⁴⁾ Jaar- en maandgem. afger. op 1/8 pence. ⁵⁾ Noteering Schotland 59,6. ⁶⁾ 58/- .) 7 Nov. ⁷⁾ 6 Nov.

Statistiek der firma G. Düring & Zoon.

Zichtbare voorraad op 1 November in duizenden balen.

	1930	1929	1928	1927	1926
Voorraad in Europa ..	1.627	1.847	1.930	1.494	1.525
Stoomend { Brazilië ..	470	632	557	721	638
n. Europa { Oost-Indië.	90	140	163	147	75
	2.187	2.619	2.650	2.362	2.238
Voorraad Ver. Staten	828	686	693	634	899
Stoomend { Brazilië ..	511	510	593	707	683
naar { Oost-Indië	3	15	—	—	—
Ver.Staten)	3.529	3.830	3.936	3.703	3.820
Voorr. in Pernambuco	19	3	7	—	—
„ „ Bahia	18	23	25	37	31
„ „ Victoria ..	28	23	109	143	—
„ „ Rio de Janeiro	238	261	275	391	318
„ „ Santos	1.119	866	942	966	680
„ „ Paranagua . § 70	63	38	—	—	—
Totaal ..	† 5.021	† 5.069	† 5.332	† 5.240	† 4.849
Op 1 October	† 5.495	† 5.222	† 5.365	† 4.985	† 4.856
Op 1 Juli	† 5.593	† 5.338	† 5.729	† 4.720	† 4.571

§ Schatting.

* Niet inbegrepen de binnel. voorraden in Brazilië.

† Niet inbegrepen de gouvernementsvoorraad v. Sao Paulo.

De binnenlandsche voorraden te

	Santos	Rio de Janeiro
1 Juli 1926	2.833.000 balen	
1 October 1926	5.255.000	
1 November 1926	6.144.000	
1 Juli 1927	3.312.000	
1 October 1927	9.570.000	
1 November 1927	11.049.000	
1 Juli 1928	11.672.000	1.180.000 balen
1 October 1928	13.469.000	826.000
1 November 1928	13.669.000	714.000
1 Juli 1929	8.785.000	136.000
1 October 1929	14.892.000	1.023.000
1 November 1929	17.158.000	1.407.000
1 Juli 1930	21.210.000	1.621.000
1 October 1930	22.010.000	niet gepubliceerd

uit de in de laatste dagen ontvangen berichten worden afgeleid, dat het er op het oogmerk rustig is en dat verrassingen, welke nog kort geleden als volstrekt niet uitgesloten werden beschouwd, niet zijn voorgekomen. Van terugkeer tot een normalen gang van zaken in het groote productie-land kan echter in elk geval nog niet worden gesproken, want de wisselkoers blijft nog altijd door de Braziliaansche Bank nominaal vastgesteld op $5\frac{5}{16}$ d. per Milreis, terwijl de termijnmarkten, zoowel te Rio als te Santos, nog steeds gesloten zijn en de kost- en vracht-aanbiedingen van de exporteurs in de afscheephaven voor een deel nog zeer onregelmatig afkomen. Bovendien werd in de laatste dagen van verschillende zijden bericht, dat de Heer Vargas, de na de revolutie opgetreden nieuwe President van de Federale Regeering, zich verklaard heeft als beslist tegenstander van de politiek van het Comité tot Verdediging van de Koffie van Sao Paulo, al valt natuurlijk op het oogmerk nog volstrekt niet te voorzien, welke maatregelen door hem zouden kunnen worden genomen tegenover die, welke tot nu toe door het Instituut werden toegepast. Zooals vanzelf spreekt, zal ook de nieuwe Regeering steeds rekening moeten houden met de belangen van de bankiers, die groote leeningen verstrekt hebben tegen den enormen koffie-voorraad als onderpand, doch dit behoef niet uit te sluiten een ruimere doorzending van koffie uit het binnenland naar de afscheephavens, noch het zich onthouden van manipulaties op de termijnmarkten, iets waaraan het Instituut zich tot nu toe bijna zonder ophouden heeft bezondigd. Ook mag niet uit het oog worden verloren, dat het bedrag van de leeningen, waarvoor bijna de geheele koffie-voorraad als onderpand dient, van dien aard is, dat de prijzen nog belangrijk kunnen dalen, alvorens de belangen van de bankiers ook maar eenigermate in het gedrang zullen komen.

Bij de nog steeds heerschende onzekerheid bleef de handel volharden in de reeds sedert eenigen tijd aangenomen afwachtende houding en ook in deze week kwamen afladingszaken slechts in zeer geringen omvang tot stand, wat voor een deel ook is toe te schrijven aan de omstandigheid, dat de aanbiedingen van Santos sedert het verschijnen van het vorig Overzicht slechts ongeveer 2/- per cwt. zijn gedaald, waartegenover die van Rio zelfs niet meer dan -/6 à 1/- zijn teruggelopen.

Ook aan de loco-markt bleef de afzet zeer beperkt. De

officieele noteeringen bleven onveranderd 36 ct. per $\frac{1}{2}$ K.G. voor Superior Santos en 29 ct. voor Robusta.

Aan de Rotterdamsche termijnmarkt dobberden de noteeringen met kleine verschillen heen en weder en bij het opmaken van dit bericht zijn de dichtbijzijnde maanden een fractie lager en de verder verwijderde $\frac{1}{2}$ à $\frac{1}{4}$ ct. hooger dan een week tevoren. Dinsdag 11 dezer des voormiddags waren zij als volgt: November 25 $\frac{1}{2}$, December 23 $\frac{1}{2}$, Maart 20 $\frac{1}{2}$, Mei 19 $\frac{1}{2}$, September 18 $\frac{1}{2}$ ct.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans ongeveer 50/6 à 53/- per cwt. en van dito Prime ongeveer 53/6 à 55/6, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen 33/6 à 34/-.

In Nederlandsch-Indië was de prijs van Palembang Robusta iets gemakkelijker, doch de overige ongewasschen soorten en gewasschen Robusta bleven onveranderd. Op het oogenblik zijn de prijzen in de eerste hand:

Palembang Robusta, November-verscheping, 17 $\frac{1}{2}$ ct.; Benkoelen Robusta, November-verscheping, 18 $\frac{1}{2}$ ct.; Mandeheling Robusta, November-verscheping, 20 ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, November-verscheping, 28 $\frac{1}{2}$ ct., alles per $\frac{1}{2}$ K.G., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De slot-noteeringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Dec.	Maart	Mei	Sept.
10 Nov.	\$ 6,55	\$ 5,70	\$ 5,54	\$ 5,32
3 "	" 6,45	" 5,73	" 5,60	" 5,36
27 Oct.	" 6,82	" 5,95	" 5,70	" 5,48
20 "	" 7,50	" 6,01	" 5,75	" 5,55

Rotterdam, 11 November 1930.

THEE.

De theemarkt gaf in de afgelopen week een lichte inzinking te zien, welke nog het minst tot uiting kwam bij de Java- en Sumatra-theeën. De reden hiervan is, dat de Britsch-Indische en Ceylon-theeën op kwaliteit er niet op verbeterd waren. Bovendien hebben de uitvoercijfers van Noordelijk Britsch-Indië over September ten bedrage van 51.4 miljoen lbs. (v.j. 53.3) geen gunstiger indruk gemaakt, vooral wanneer men in aanmerking neemt, dat de oogst van Noordelijk Britsch-Indië per ultimo September ca. 34 miljoen lbs. kleiner was dan verleden jaar, terwijl hij per ultimo October 40 miljoen lbs. minder heet te zijn.

Aan den anderen kant maakten de Londensche statistieken over October een beteren indruk. De aanvoeren aldaar bedroegen 55 miljoen lbs. of 8.5 miljoen lbs. minder dan verleden jaar; de afleveringen waren met 43.5 miljoen lbs. slechts een half miljoen kleiner dan een jaar geleden, terwijl de voorraden per ultimo October 234 $\frac{1}{2}$ miljoen lbs. beliepen en gedurende die maand met 11 $\frac{1}{2}$ miljoen lbs. waren gestegen tegen bijna 20 miljoen lbs. in October 1929.

Volgens mededeeling van de Vereeniging voor de Theecultuur in Ned.-Indië bedroeg de uitvoer van Japan gedurende Januari—September 6.7 miljoen KG. tegen 7.2 miljoen KG. in 1929.

Van Zuidelijk Britsch-Indië werd uitgevoerd over hetzelfde tijdvak 34.5 miljoen lbs. tegen 40 miljoen lbs. in het jaar tevoren.

De veiling, die op 6 dezer te Amsterdam plaats had, had een vrij vlot verloop en hoewel de prijzen eenige onregelmatigheid vertoonden, was niettemin de middenprijs met 68 $\frac{1}{2}$ cts. nog 1 $\frac{1}{2}$ cts. hooger dan die van de vorige veiling. - Amsterdam, 10 November 1930.

RIJNVAART.

Week van 2 t/m. 8 November 1930.

De aanvoeren van graan bleven levendig. Die van erts ongewijzigd, echter wordt in den loop der volgende week toename in de ertsaanvoeren verwacht. De scheepsruimte werd bij toenemende vraag schaarscher. Vooral voor kleinere ruimte werd de stemming vast. De ertsvracht voor de Ruhrhavens bedroeg: f 0.25 tot f 0.35—0.40 maximum met 4 losdagen; f 0.35 tot f 0.45—0.50 maximum met 8 losdagen. Naar Grimberg werd maximum f 0.45—f 0.55 met resp. 4 en 8 losdagen betaald. Voor den Bovenrijn nam de vraag naar scheepsruimte, die slechts beperkt was, toe. Men betaalde voor ruwe producten naar Mannheim ca. f 1.10 ad 1.20 per last met verkorten lostijd. De vraag naar vletschepen voor graan bleef toenemen. Voor grotere schepen betaalde men ca. 1 $\frac{1}{4}$ ad 1 $\frac{1}{2}$ en voor kleinere 1 $\frac{1}{4}$ tot 2 $\frac{1}{4}$ ct. per ton daghuur. Het sleeploon werd volgens het 35 cts. tarief genoteerd. De waterstand was wassend. Naar den Boven- zoowel als naar den Benedenrijn werd op vol- den diepgang afgeladen.